

Verslag over de jaren **1984/1985**

BOSSCHAP

BEDRIJFSCHAP VOOR DE BOSBOUW EN DE HOUTTEELT

Verslag

over de jaren 1984 en 1985

van het

Bosschap

BEDRIJFSCHAP VOOR DE BOSBOUW EN DE HOUTTEELT

Laan Copes van Cattenburch 100,
2585 GE 's-Gravenhage
telefoon: 070-504181/504608

I Inleiding

Voor de bosbouw was de verslagperiode bijzonder belangrijk. Belangrijk omdat in september 1984 het beleidsvoornemen Meerjarenplan Bosbouw, waarin de rijksoverheid een integrale visie op het bosbouwbeleid voor de komende decennia geeft, het licht zag. Het is voor het eerst dat een dergelijke visie is ontwikkeld. Voor de bosbouwsector, die vanwege de langjarige processen die de bosbouw kenmerken, meer dan welke sector ook, behoefte heeft aan een consistent overheidsbeleid over een lange periode, kan het Meerjarenplan Bosbouw gunstig werken. Voorwaarde is dan wel, dat het daarin neergelegde beleid op evenwichtige wijze recht doet aan de verschillende functies die het bos binnen de samenleving vervult en voldoende waarborgen - ook op het financiële vlak - inhoudt voor een gezonde economische en sociale ontwikkeling van het bosbouwbedrijfsleven.

Het Bosschap pleitte in zijn advies met betrekking tot het beleidsvoornemen Meerjarenplan Bosbouw voor een aantal aanpassingen. Meer daarover is vermeld in hoofdstuk 4.1.

Niet alleen de verschijning van het Meerjarenplan Bosbouw maakte deze verslagperiode tot een belangrijke. Ook de afkondiging van de Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos, droeg daartoe bij. Deze regeling is vooral zo belangrijk, omdat zij tot stand is gekomen onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Ministers van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken. De regeling, die wordt gefinancierd met middelen, beschikbaar gesteld door de Minister van Economische Zaken, houdt een duidelijke erkenning in van diens verantwoordelijkheid voor de houtvoorziening hier te lande. Dit laatste moet worden toegejuicht.

De werkgelegenheidssituatie in de bosbouw, die al vele jaren grote zorgen baart, onderging in de loop van deze verslagperiode positieve effecten van de Beschikking bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984 en 1985. Deze regeling, die aanvankelijk niet bleek te functioneren, droeg, nadat zij op enkele punten was aangepast, bij tot verhoging van het activiteitsniveau en aldus tot de werkgelegenheid in de sector. De regeling versterkte duidelijk de werkgelegenheidseffecten van de overige bijdrageregelingen in de bosbouw, zoals de Beschikking bosbijdragen, de herbeplantings- en de bebossingsbijdrageregeling. De positieve effecten van deze regeling op de werkgelegenheid zullen helaas slechts tijdelijk zijn, omdat de regeling na de verslagperiode niet wordt gecontinueerd. De bosbouw heeft behoefte aan maatregelen die structurele verbeteringen tot gevolg hebben. Er dient in de bosbouw een situatie te worden gecreëerd, waarin de werkgelegenheid voor een adequate, vakbekwaam werknemersbestand blijvend zal zijn gewaarborgd.

De zorgwekkendheid van de sociale structuur van de bos- en houtsector kwam ook aan het licht in het door de NEHEM uitgevoerde structuuronderzoek in de inlands houthandel, dat tegen het einde van het verslagjaar beschikbaar kwam. In het Structuurverbeteringsplan draagt de NEHEM suggesties aan tot verbetering van die situatie. Een aantal suggesties tot versterking van de sociale structuur gaat in de richting van nauwere samenwerking met de bosbouwsector.

Op het tijdstip van verschijning van het Structuurverbeteringsplan werd door de organisaties binnen het Bosschap juist intensief beraadslaagd over mogelijkheden om te komen tot verbetering van de sociale structuur van de bosbouwsector.

Een en ander leidde in de verslagperiode tot overleg tussen de organisaties waarop het Bosschap steunt en de Algemene Vereniging Inlands Hout. Dit overleg mondde tegen het einde van de verslagperiode uit in een principe-akkoord over samenwerking, die gestalte moet krijgen binnen een bij het Bosschap tot stand te brengen afdeling bosbouwambachten.

Van veel belang voor het bosbouwbedrijfsleven is de spoedige totstandkoming van de 4e

bosstatistiek. Het is verheugend dat de laatste fase van de opnamen voor deze statistiek in 1984 begon.

Het zou een goede zaak zijn indien reeds nu zou worden besloten tot herhaling van de opnamen over maximaal vijf jaren, om aldus de ontwikkeling van het bos en meer in het bijzonder van de staande houtvoorraad te kunnen vaststellen. Inzicht in die ontwikkeling is voor allen die partij zijn op de markt voor inlands hout van grote betekenis. Naast de hier in het kort gereleveerde ontwikkelingen vroegen nog vele andere aangelegenheden de aandacht van het Bosschap. Meer daarover is te vinden in dit verslag.

II Verordeningen

In de verslagperiode werden slechts verordeningen inzake begroting, heffing en personeelsaangelegenheden vastgesteld.

III Registratie

Op 31 december 1985 waren in totaal 2.260 eigenaren met een bosbezit van 229.945 ha, inclusief rijbeplantingen omgerekend in hectaren, bij het Bosschap geregistreerd.

IV Bosbouwbeleid

4.1 Het Meerjarenplan Bosbouw

Op 20 september 1984 verscheen het Meerjarenplan Bosbouw (MJP), een beleidsvoornemen van de rijksoverheid waarin een beleidsvisie op het bos en de bosbouw wordt ontvouwd tot het jaar 2000 met een doorkijk naar het midden van de volgende eeuw. De Minister van Landbouw en Visserij verzocht het Bosschap hem terzake te adviseren.

4.1.1 Enkele hoofdzaken uit het beleidsvoornemen Meerjarenplan Bosbouw

In het Meerjarenplan Bosbouw (MJP) wordt de hoofddoelstelling van het voorgenomen rijksbeleid als volgt geformuleerd:

"Het binnen het kader van het totale overheidsbeleid bevorderen van zodanige voorwaarden en omstandigheden, dat het bosareaal in Nederland naar omvang en kwaliteit zo goed mogelijk tegemoet komt aan de in de samenleving bestaande wensen ten aanzien van de functievervulling van het bos nu en in de toekomst, op een door die samenleving geaccepteerd kostenniveau".

Deze hoofddoelstelling wordt uitgewerkt in een aantal niet-termijn gebonden en weltermijn gebonden doelstellingen van het bosbouwbeleid. De niet-termijn gebonden doelstellingen zijn:

- "Het op dezelfde plaats duurzaam in stand houden en ontwikkelen van het bosareaal."
- "Het zodanig beheren van het bosareaal dat de veelzijdige gebruiksmogelijkheden in de toekomst behouden blijven en zo mogelijk worden vergroot."
- "Het zorgen dat instandhouding en functioneren van het bos duurzaam op een maatschappelijk geaccepteerd kostenniveau kunnen plaatsvinden."

De termijn gebonden doelstellingen zijn:

- "Het uitbreiden van het bosareaal met 30.000 à 35.000 ha door of vanwege de overheid in de periode die loopt tot in de negentiger jaren en het bevorderen van bosuitbreiding door particulieren."
- "Het bevorderen van een zodanig gebruik en beheer van het bosareaal, dat de aan bos toegekende functies in het algemeen gelijktijdig op dezelfde plaats worden vervuld."

"een multifunctioneel bos"

- "Het op een door de samenleving geaccepteerd kostenniveau optimaal laten functioneren van het Nederlandse bos ten behoeve van:
 - * de openluchtrecreatie;
 - * het produceren en oogsten van hout;

- * het instandhouden en ontwikkelen van natuurwaarden;
- * het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van het landschap."
- "Het zorgen voor een zodanige economische basis voor het Nederlandse bosbeheer, dat instandhouding van het bosareaal zoveel als mogelijk uit de opbrengst van markt-bare produkten kan worden betaald."

Kernpunten van het voorgestane beleid vormen:

a. Ten aanzien van de houtproductie:

- vergroting van de houtproductie op commerciële basis;
- opvoering van de binnenlandse houtproductie binnen een tijdsbestek van 50 jaar, zodanig dat een zelfvoorzieningsgraad van 25% wordt bereikt. Daarvoor zullen de volgende mogelijkheden moeten worden benut:
 - * opvoering van het gebruik van industrieel houtafval en zogenaamd "oud hout";
 - * opvoering van de productie uit weg- en grensbeplantingen bij een extra aanleg van 10.000 km;
 - * opvoering van de houtproductie van het bestaande bosareaal;
 - * verbetering van houtoogstmethoden;
 - * uitbreiding van het bosareaal met 30.000 à 35.000 ha door of vanwege de overheid in de periode die loopt tot in de jaren negentig;
 - * aanleg van productiebeplantingen (houtplantages) door particulieren. In totaal zal de huidige houtproductie van ongeveer 1 miljoen m³ rond het jaar 2030 moeten zijn opgevoerd tot 3,9 miljoen m³ per jaar.
- Binnen de totale houtproductie wordt gestreefd naar de volgende houtsoortensamenstelling (product mix):
 - 20% hard loofhout (bijvoorbeeld eik en beuk)
 - 30% zacht loofhout (bijvoorbeeld populier en wilg)
 - 50% naalddhout (bijvoorbeeld douglas en den).

b. Ten aanzien van het natuurbehoud:

- bevordering van de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de natuur;
- uitgaande van de meervoudige functie vervulling van het bos wordt op nationaal niveau onderscheid gemaakt tussen bossen met het accent op natuur en bossen waar het accent op natuur nevens geschikt dan wel ondergeschikt is aan andere accenten.

In de bossen met accent op natuur zijn behoud en ontwikkeling van natuurwaarden uitgangspunten voor het beleid inzake bescherming en beheer. Hiertoe behoren bossen met natuurwaarden die kwetsbaar zijn ten opzichte van andere functies, bossen die een relatief natuurlijk karakter hebben en bossen die naar hun aard zeldzaam zijn binnen het geheel van het Nederlandse bos. Deze zijn in het bijzonder te vinden in die delen van het bosbestand, die bestaan uit oude bossen, bossen met een ongestoorde bodem en waterhuishouding, duin- en stuifzandbebossing, moerasbossen en spontaan ontstane bossen. Het gaat hierbij in totaal om 18% van het bosareaal. Voor een deel van de bossen met het accent op natuur is ten behoeve van de ontwikkeling van natuurwaarden een zodanig beheer vereist, dat daar op den duur geen sprake meer zal zijn van houtoogst. Naar verwachting zal dit voor ongeveer 11% van het totale bosareaal het geval zijn.

c. Ten aanzien van de bosuitbreiding:

- bevordering van de uitbreiding van het bosareaal, ook door particulieren;
- door of vanwege de overheid wordt 30.000 à 35.000 ha bos aangelegd in de periode die loopt tot in de jaren negentig van deze eeuw. Daarvan wordt ongeveer een derde

deel aangeplant in de randstad, een derde deel in de IJsselmeerpolders en een derde deel elders in het land;

- door landschapontwikkeling zal de kwaliteit van het milieu waarbinnen openluchtrecreatie plaatsvindt worden verbeterd. Bosaanleg kan in dit kader een belangrijke rol spelen.
- De regering zal zelf een bijdrage leveren aan het streven tot opheffing van de tekorten aan mogelijkheden voor de dagrecreatie door bij te dragen aan de realisering van ca. 7.000 ha recreatiegebied gedurende de komende 15 jaren.

Het MJP introduceert in het beleidsinstrumentarium twee nieuwe elementen, te weten regionale bosplannen en het bosdoeltypensysteem.

Het regionaal bosplan bevat een visie over het beheer van bos in een bepaalde regio die betrokken wordt bij de beoordeling van het bosbouwkundig verantwoord handelen, dat voorwaarde is voor de goedkeuring van individuele beheersplannen.

De bosdoeltypen hebben tot doel als instrument te dienen voor de planning op nationaal, regionaal en bosbedrijfsniveau. Zij geven aan de hand van verschillende kenmerken (bijv. structuur, beheer, opbrengst e.d.) een beschrijving van een bos zoals dat in de volgende bosgeneraties kan worden gerealiseerd. Hierbij gaat men uit van de huidige bostypes. Deze zijn op grond van ouderdom van de bosgroeiplaats en het grondgebruik bij aanleg getypeerd (bijvoorbeeld 20e eeuwse droge heidebebossingen).

In totaal zijn er 42 modellen uitgewerkt: 22 hiervan zijn gericht op multifunctioneel bos, 15 op "natuurlijk" bos en 5 op bos met één boomsoort met korte en middellange omloop met een sterk accent op maximale houtproductie.

Bij de realisering van de voor het Nederlandse bos in de toekomst wenselijk geachte bosdoeltypensamenstelling zal in het midden van de volgende eeuw een gemiddeld positief bedrijfsresultaat zonder overheidsbijdragen bereikbaar zijn van fl 200 per ha per jaar. Ter vergelijking in de jaren 1980 t/m 1982 bedroeg het gemiddelde bedrijfsresultaat in de particuliere bosbouw op grond van het bedrijfsuitkomstenoverzicht van het LEI, na aftrek van subsidie, fl 276 per ha per jaar negatief.

Deze verbetering van het bedrijfsresultaat vergeleken bij de huidige situatie wordt volgens het MJP door de volgende factoren veroorzaakt:

- een verbetering van de kwaliteit en afmetingen van het geoogste hout;
- een betere groei in een volgende generatie bos;
- een betere keuze van boomsoorten en herkomsten;
- een evenwichtiger leeftijdsklassenopbouw;
- een vollediger groeiplaatsbenutting;
- verbeteren van de efficiency bij beheersmaatregelen.

In het MJP wordt geconstateerd dat er potentieel in de sectoren bos, natuur en landschap verruiming van werkgelegenheid van thans 3650 naar 6250 personen mogelijk is.

4.1.2 Advies van het Bosschap

Het advies van het Bosschap inzake het MJP bereikte de Minister van Landbouw en Visserij bij schrijven d.d. 25 februari 1986. In zijn advies sprak het Bosschap zijn waardering uit voor de poging die in het MJP wordt gedaan om de bosbouw in al zijn facetten te belichten en om voor de sector een beleidsvisie op lange termijn te ontvouwen. Niet minder

belangrijk achtte het Bosschap het dat in het MJP wordt getracht zowel de facet- als de sectorlijn te belichten en met elkaar te doen sporen.

Het Bosschap wees er op dat de bosontwikkeling door externe factoren, o.a. door luchtverontreiniging (zure regen), ernstig kan worden beperkt. Onderzoek naar de verzuring dient dan ook krachtig te worden aangepakt en uitstoot van schadelijke stoffen dient bij de bron te worden beperkt. Ook de toenemende wateronttrekking aan de bodem baart grote zorg.

Het Bosschap stelde, dat bij de functieervulling van het bos moet worden uitgegaan van het huidige areaal van 279.000 ha en niet van het te verwachten areaal van 314.000 ha. Het Bosschap onderschreef de in het MJP gemaakte keuze voor een indeling van het bosareaal in 2 hoofdfuncties, te weten:

- multifunctioneel bos
- bos met accent natuur.

Dit sluit aan bij het standpunt van het Bosschap m.b.t. de relatie tussen bosbouw en ruimtelijke ordening zoals neergelegd in zijn nota "Bosbouw en Planologie".

Het Bosschap maakte bezwaar tegen het voornemen om aan 11% van het bosareaal de functie bos met accent natuur zonder houtoogst toe te kennen, indien dit in de vorm van een oogstverbod zou worden opgelegd. Dit geldt zeker voor bossen die voorkomen op uit oogpunt van houtproductie goede groeiplaatsen, zoals de oude bossen en de vochtige heidebossen.

Het Bosschap merkte op, dat in het MJP node een instrumentarium wordt gemist, waarmee kan worden voorkomen, dat in de ruimtelijke ordening wordt afgeweken van de procentuele indeling van het bosareaal in hoofdfuncties zoals in het MJP bedoeld.

Het Bosschap achtte het bosdoeltypensysteem op zich een goed instrumentarium om gestalte te geven aan de ontwikkeling van het bos in de toekomst. Het systeem kan voor de individuele bosbeheerder een belangrijk hulpmiddel zijn bij het bepalen van zijn beheersdoelstelling op langere termijn. Wel zullen te allen tijde de groeiplaatsomstandigheden van het betreffende bos en de beheersdoelstellingen c.q. beheersopvattingen van de bosbeheerder zelf, bepalend zijn en dienen te zijn voor de bosontwikkeling en het toe te passen vegetatiebeheer.

Aan de 42 in het MJP uitgewerkte bosdoeltypen mag geen limitatief karakter worden toegekend, in die zin, dat alleen deze bosdoeltypen aanvaardbaar zouden zijn, dan wel als bosbouwkundig verantwoord zouden moeten worden aangemerkt. Tegen deze achtergrond achtte het Bosschap het voornemen onjuist om het subsidiestelsel zodanig aan te passen dat voor de bosdoeltypen 38 t/m 42 (bossen met één boomsoort, zoals fijnspar, sitkaspar, Japanse lariks en populier met korte en middellange omlopen) wel een vaste jaarlijkse bijdrage per ha, maar geen subsidie in onrendabele werkzaamheden wordt gegeven.

T.a.v. het regionaal bosplan merkte het Bosschap op, dat dit plan voor wat het facetbeleid betreft, een bouwsteen behoort te zijn voor het op te stellen of te herziene streekplan. Het is dan ook van het grootste belang, dat vooruitlopend op, of parallel aan de opstelling van een ontwerp streekplan een regionaal bosplan wordt opgesteld. Het Bosschap wees de stelling uit het MJP dat het regionaal bosplan een uitwerking is van het streekplan, dan ook van de hand.

Voor wat het sectorbeleid betreft, merkte het Bosschap met betrekking tot het regionaal

bosplan op, dat dit plan wel zal kunnen worden betrokken bij de beoordeling van het bosbouwkundig verantwoord handelen, dat voorwaarde is voor goedkeuring van beheersplannen, maar dat dit plan geen beslissend toetsingskader voor bosbeheersplannen kan vormen.

Het Bosschap achtte het noodzakelijk dat het provinciaal bestuur de bouseigenaren in de regio waar een regionaal bosplan wordt opgesteld, in een vroeg stadium betreft bij zowel de voorbereiding als bij de totstandkoming van het plan. Het regionaal bosplan kan uiteindelijk pas functioneren, indien het plan hun instemming heeft. Het plan dient dan ook in overeenstemming met hen te worden vastgesteld.

Het Bosschap constateerde dat het MJP op de korte en middellange termijn voor de bosbedrijven in feite onvoldoende perspectief biedt. Juist in deze perioden zijn belangrijke investeringen nodig om de beoogde bedrijfs-economische verbeteringen op lange termijn te kunnen realiseren. Tegen deze achtergrond werd gepleit voor aanvullende structurele overheidssteun om de nodige investeringen te kunnen plegen. Dit ware te bevorderen door o.a. versterking van de Beschikking bosbijdragen.

In dit verband gaf het Bosschap dan ook uitdrukking aan zijn ernstige verontrusting over de uitspraak in het MJP dat de komende jaren geen extra financiële middelen voor overheidsbijdragen ten behoeve van de bosbouw beschikbaar zullen komen.

M.b.t. de werkgelegenheid in de bosbouw wees het Bosschap erop, dat de huidige situatie zonder meer zorgwekkend is. Zij wordt, gekenmerkt door een al vele jaren optredend verlies van arbeidsplaatsen en door een verdringing van reguliere vakbekwame werknemers door beunhazen, door werklozen met behoud van uitkering en ten dele - althans voor bepaalde werkzaamheden - door vrijwilligers. Een en ander is onder meer een gevolg van de slechte bedrijfs-economische situatie, waarin de meeste bosbedrijven al vele jaren verkeren. Zolang de bedrijfseconomische situatie in de bosbouw niet echt structureel verbetert - het MJP gaat ervan uit dat zulks pas op langere termijn het geval zal zijn - zal de werkgelegenheidssituatie in de sectoren bosbouw, landschapsonderhoud en natuurbeheer niet verbeteren.

Het Bosschap onderschreef de noodzaak tot bosuitbreiding met 30.000 tot 35.000 ha, maar betreurde de nu al ontstane vertraging in de enkele jaren geleden aangekondigde bosuitbreiding (Nota Landelijke Gebieden).

Het Bosschap merkte naar aanleiding van de vrijstelling van herplantplicht voor productiebeplantingen op gronden met een andere bestemming dan bos op, dat hiermee een belangrijke belemmering voor de aanleg van deze beplantingen is weggenomen. Het vreesde echter, dat alleen vrijstelling van herplantplicht niet voldoende zal zijn, omdat van het gemeentelijke bestemmingsplan een remmende werking kan uitgaan. De gemeenten hebben immers de bevoegdheid gronden, die met vrijstelling van de herplantplicht zijn bebost, in het kader van het bestemmingsplan een bestemming als bos te geven, waardoor terugkeer naar het oorspronkelijk gebruik van de grond onmogelijk wordt gemaakt. In dergelijke gevallen dient naar de mening van het Bosschap een schaderegeling in werking te treden, die voorziet in een vergoeding van de waardevermindering en inkomstenderving.

Tenslotte pleitte het Bosschap voor invoering van een bijdrageregeling, gericht op verbetering van de onderhoudstoestand van kleine eenheden bos, die thans buiten de werkingssfeer van de bosbijdrageregeling vallen, en van natuur- en landschapselementen.

4.2 *Overleg met de Minister van Landbouw en Visserij over bosbouwaangelegenheden*

Ieder jaar voert het Bosschap overleg met de Minister van Landbouw en Visserij over bosbouwaangelegenheden. De minister en het Bosschap kwamen medio 1984 overeen om dit overleg meer te structureren en frequenter te laten plaatshebben.

In de verslagperiode werd een aantal malen met de minister van gedachten gewisseld. Zo werd op 30 oktober 1984 uitvoerig gesproken over de bosbouw in de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij.

Het Bosschap wees naar aanleiding van de begroting in de eerste plaats op de LEI-cijfers betreffende de bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw over het jaar 1983. Die cijfers geven een daling van de bedrijfsuitkomsten te zien ten opzichte van 1982. Daarmee wordt de gunstige ontwikkeling die zich de laatste jaren aftekende weer afgebroken. Het Bosschap schreef deze teruggang mede toe aan de opschorting van bijdrageregelingen in 1983. In aansluiting op een uitspraak in de Memorie van Toelichting op de landbouwbegroting, onderstreepte het Bosschap de noodzaak van versterking van de financiële positie van de particuliere bosbedrijven. Het gaf uitdrukking aan zijn bezorgdheid over de ombuiging van fl 1,8 miljoen die volgens de meerjarenraming in 1986 zijn beslag moet krijgen. Als die ombuiging wordt doorgevoerd moeten ernstige problemen worden gevreesd.

De minister toonde alle begrip voor die bezorgdheid. Hij herinnerde aan de door hem in het verleden doorgevoerde verbetering van de herbeplantingsbijdrageregeling, die tot doel had de rentabiliteits- en liquiditeitspositie van de bosbedrijven te verbeteren. Ook wees de minister er op, dat de bosbouw voor wat de doorvoering van ombuigingen betreft, in de begroting 1985 is ontzien.

Van Bosschapszijde werd er op gewezen, dat er problemen waren met de plantsoenvoorziening, waardoor de uitvoering van herbeplantingswerkzaamheden met werkgelegenheidsgelden mogelijk niet zijn beslag zal krijgen in 1985. De bewindsman stelde, dat de Regeling bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984 en 1985 eind 1985 zal ophouden te functioneren. Wel kan er mee worden gerekend, dat de aanplant van bos seizoenmatig verloopt. In verband daarmee verklaarde de minister zich bereid te overwegen herbeplantingen die vóór 1 april 1986 worden uitgevoerd in het kader van de werkgelegenheidsregeling voor een bijdrage in aanmerking te laten komen.

Met de minister werd ook gesproken over de wenselijkheid om te komen tot eenheid van beleid op het vlak van bijdragen.

In het licht van het streven van het Ministerie van Landbouw en Visserij om de subsidiëring van de terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties te herzien pleitte het Bosschap voor één bijdrageregeling voor alle bossen ongeacht de eigendomssituatie. Als zodanig zou de bosbijdrageregeling moeten gelden. Daarnaast zouden - aldus het Bosschap - additioneel bijdragen kunnen worden gegeven als daartoe in bepaalde situaties aanleiding bestaat. De minister deelde mede, dat deze problematiek momenteel door een werkgroep wordt geïnventariseerd. Hij gaf te kennen een voorkeur te hebben voor een uniforme basisregeling met daarop geënt additionele regelingen.

Het Bosschap vroeg in één van zijn gesprekken ook de aandacht van de minister voor de voortgaande verdringing van reguliere arbeid in de bosbouw door vrijwilligerswerk. In dit verband werd stil gestaan bij de activiteiten van de provinciale stichtingen voor landschapsonderhoud. Het dagelijks bestuur vroeg de minister hoe aan deze onaanvaardbare verdringing van reguliere arbeid een einde kan worden gemaakt.

De minister wees er op, dat genoemde stichtingen niet het bosbeheer tot taak hebben. Hij onderschreef dat de reguliere arbeid niet mag worden verdrongen en zegde toe deze aangelegenheid in overleg met het Bosschap nader te zullen onderzoeken.

Met betrekking tot de reorganisatie van het Staatsbosbeheer gaf het dagelijks bestuur van het Bosschap uitdrukking aan zijn bezorgdheid over het feit, dat relatief weinig functies bij het terreinbeheer zullen worden bezet door bosbouwers. Dit kan het vertrouwen van het bosbouwbedrijfsleven in het Staatsbosbeheer schaden. Dat zou een slechte zaak zijn. De minister antwoordde dat de invulling van de functies met grote zorgvuldigheid plaatsvindt en dat duidelijk wordt gedacht aan "job rotation". Indien mocht blijken dat correcties nodig zijn, dan zullen die zeker worden doorgevoerd.

In het kader van het reguliere overleg pleitte het Bosschap bij herhaling voor een vertegenwoordiging van de bosbouw in de Natuurbeschermingsraad.

De bewindsman zette uiteen, dat de leden van de Natuurbeschermingsraad zitting hebben op persoonlijke titel en dus geen organisaties vertegenwoordigen. Daarvan kan niet worden afgeweken. Wel verklaarde hij zich bereid het verzoek nog eens te overwegen, zonder daarbij overigens enige toezegging te doen.

Verder vroeg het Bosschap aandacht voor verruiming van de mogelijkheden voor de Stichting Boswerk om gebruik te kunnen maken van de terugploegregeling en de capaciteit van het bosbouwconomisch onderzoek van het LEI.

Alhoewel de minister geen concrete toezegging deed, zegde hij toe na te gaan in hoeverre op deze punten aan de verlangens van het Bosschap kon worden tegemoet gekomen.

4.3 *Uitvoering Beschikking bosbijdragen 1983*

De Minister van Landbouw en Visserij stelt jaarlijks de bedragen vast die beschikbaar zijn voor de in de Beschikking bosbijdragen 1983 genoemde categorieën van werkzaamheden. In de Beschikking bosbijdragen 1983 is voorzien dat alvorens deze bedragen worden vastgesteld het Bosschap in de gelegenheid wordt gesteld over een voorstel daaromtrent zijn mening kenbaar te maken. Nadat terzake met de directie van het Staatsbosbeheer overleg was gevoerd deelde het Bosschap de Minister van Landbouw en Visserij mede, dat het zich voor het jaar 1984 vooreerst kon verenigen met de volgende verdeling der middelen over de in Beschikking bosbijdragen 1983 genoemde categorieën van werkzaamheden, te weten:

I Herbeplanting	f 4.000.000
II Bosverzorging	f 5.500.000
III Recreatieve voorzieningen	f 1.280.000
IV Natuurtechnische maatregelen	f 250.000

De middelen van de categorieën I en II moeten, aldus het Bosschap, bij een eventuele uitputting van de gelden voor de categorieën III en IV, gereserveerd blijven voor herbeplantings- en bosverzorgingswerkzaamheden, aangezien deze werkzaamheden van zo essentiële betekenis zijn voor de blijvende bosinstandhouding, dat daarop steeds het accent behoort te liggen. Wel moeten de middelen opgenomen bij de categorieën I en II onderling kunnen worden herverdeeld, indien uitputting van middelen in één van beide categorieën mocht optreden.

Verder stelde het Bosschap dat de bevoegdheid van de minister om de bosbijdrageregeling op onderdelen te sluiten en de bevoegdheid tot herverdeling van middelen zodanig dienen te worden gehanteerd, dat de in enig jaar voor de uitvoering van de Beschikking bosbijdragen beschikbare middelen ook werkelijk worden aangewend in het belang van het Nederlandse bos.

Het Bosschap sprak er zijn voldoening en erkentelijkheid over uit, dat in 1984 extra middelen waren opgevoerd om de functionering van de bosbijdrageregeling en de herbeplan-

tingsbijdrageregeling in 1984 zoveel mogelijk te waarborgen. Voor 1985 en volgende jaren voorzag het Bosschap echter wel de nodige financiële problemen, zeker indien de in het kader van de meerjarenraming voorziene ombuiging mocht worden doorgevoerd. Naar verwachting zal, zo becijferde het Bosschap, alleen al voor herbeplantingen structureel een bedrag van circa fl. 5.000.000 per jaar nodig zijn.

Het Bosschap wees er in dit verband op, dat in het kader van de Beschikking bosbijdragen 1983 nieuwe - zwaardere - beheersplannen dienen te worden opgesteld. Velen in de bosbouwsector vroegen zich af, of zij hieraan zullen meewerken, nu zekerheid op het punt van deze financiering van de uitvoering van de in deze beheersplannen voorziene werkzaamheden, in feite ontbreekt. De ervaringen van de laatste jaren met tijdelijke schorsing van bijdrageregelingen hebben afbreuk gedaan aan het vertrouwen dat men in de overheid heeft. De beschikbaarstelling van additionele middelen voor 1984 kan tot herwinning van vertrouwen bijdragen, doch voor volledig herstel van vertrouwen is nodig, dat ook voor de daarop volgende jaren meer zekerheid op het punt van de financiering wordt verschaft. Het Bosschap vroeg daarvoor met klem aandacht.

In 1985 waren voor uitvoering van de Beschikking bosbijdragen 1983 de volgende bedragen beschikbaar:

I Herbeplanting	f 4.000.000
II Bosverzorging	f 5.225.000
III Recreatievoorzieningen	f 800.000
IV Natuurtechnische maatregelen	f 400.000

Nadat terzake met de directie van het Staatsbosbeheer overleg was gevoerd, waaruit o.m. bleek dat in 1985 het beleid m.b.t. de prunusbestrijding anders zou zijn en alleen prunusbestrijding in relatie tot verjonging en planmatige bestrijding van prunus nog subsidiabel zal zijn, deelde het Bosschap de Minister van Landbouw en Visserij mede, dat het zich kon verenigen met de door de minister voorgestelde verdeling van middelen over de onderscheiden categorieën werkzaamheden.

Met de directie van het Staatsbosbeheer werd de afspraak gemaakt dat medio 1985 zou worden gezien of de besteding van de middelen overeenstemde met de gemaakte verdeling. Indien er voor wat betrof beschikbare middelen en bestedingen verschillen mochten optreden tussen de categorieën I en II danwel binnen de categorie II, kon worden gezien of bijsturing wenselijk zou zijn.

4.4 *Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos*

Op 13 december 1984 verzocht de Minister van Landbouw en Visserij de Bosbouwvoorlichtingsraad hem van advies te dienen over een ontwerp-Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos en een met die regeling samenhangend voorstel tot wijziging van het Besluit bijdragen bebossingen.

Bij schrijven d.d. 20 december 1984 wendde het Bosschap zich inzake deze aangelegenheid tot de Minister van Landbouw en Visserij. Het Bosschap begon zijn brief met vast te stellen dat het terzake niet om advies was gevraagd.

Het betreurde dit ten eerste; enerzijds omdat het als publiekrechtelijk samenwerkingsorgaan van het bosbouwbedrijfsleven een adviserende taak heeft en anderzijds omdat het bedrijfsleven uiteindelijk op de in het voornemen liggende regeling zal moeten inspelen. In het licht hiervan zou het volgens het Bosschap verstandig zijn geweest indien ook het advies van het Landbouwschap zou zijn gevraagd. Per slot van rekening zal een belangrijk gedeelte van de grond die voor bosaanleg nodig is, aan agrarisch gebruik moeten worden onttrokken.

"een snelgroeiend populierenbos"

Het Bosschap juichtte overigens de totstandkoming van deze regeling, die bedoeld is om de aanleg van snelgroeiend bos ten behoeve van de houtproductie te stimuleren, van harte toe.

Het vreesde evenwel dat de hoogte van de bijdrage - fl 3.000 per ha - onvoldoende zal zijn om de aanleg van bos van de grond te krijgen. Het wees er bovendien op dat bij bepaling van de hoogte van de bijdrage geen rekening was gehouden met het feit dat het gaat om

bossen die worden aangelegd met vrijstelling van de herplantplicht en dat het derhalve noodzakelijk zal zijn de stobben te rooien om de grond weer geschikt te maken voor landbouwdoeleinden. Het rooien van stobben brengt belangrijke kosten met zich. Het Boschap behield zich dan ook de vrijheid voor op de hoogte van de bijdrage terug te komen.

Voorts wees het Boschap nog op de problemen die op het punt van de plantsoenvoorziening kunnen ontstaan. In het licht daarvan betwijfelde het Boschap of de in de regeling genoemde datum van 1 mei 1986, vóór welke de bebossing dient plaats te hebben, wel realistisch was. Het pleitte in feite voor verlenging van de looptijd van de regeling door verschuiving van deze datum naar 1 mei 1987.

De Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos verscheen tezamen met een daarbij behorende wijziging van het Besluit Bijdragen Bebossingen op 28 december 1984 (zie bijlagen 1 en 2) in de Staatscourant. Bij besluit d.d. 6 november 1985 werd de looptijd van de regeling verlengd tot 1 mei 1988.

4.5 *Structuurverbeteringsplan Nederlandse inlands houthandel*

Op 1 november 1984 verscheen het Structuurverbeteringsplan Nederlandse inlands houthandel. Dit plan was opgesteld door de Nederlandse Herstructureringsmaatschappij (NEHEM) en bevatte aanbevelingen die kunnen leiden tot een verbetering van de structuur van de inlands houthandel. Het rapport mondde uit in een actieprogramma dat op onderdelen ook direct van belang was voor de bosbouwsector. Het actieprogramma vermeldde t.a.v. de aanbodzijde onder meer:

- bevordering van de continuïteit van het houtaanbod op ondernemingsniveau;
- afsluiten van meerjarige contracten boscigenaren/houthandelaren;
- bundelen van versnipperd eigendom in beheersgebieden;
- afstemming aanbodcyclus op afzetcyclus;
- bevorderen van de continuïteit van herbeplantingssubsidies;
- concentratie van boscigenaren in bijvoorbeeld bosgroepen of beheersgroepen.

Met betrekking tot de rondhouthandelsbranche werd gepleit voor een intensivering van de relatie met de boscigenaren. Met betrekking tot de branche-vereniging AVIH werd gepleit voor bevordering van langere ruimingstermijnen van hout, het streven naar uitbanning van beunhazerij en het streven naar een overkoepelende c.a.o. voor bosbouw/exploitatie/handel.

Ook de punten vermeld onder sociale problematiek waren van groot belang. Het actieprogramma vermeldde daar:

- herstel vakmanschap door scholing, bijscholing e.d.;
- opvoering van de veiligheid in relatie tot de toegenomen mechanisatie;
- onderzoek naar c.a.o.-uniformering;
- onderzoek naar regionale arbeidspooling.

Het Boschap sprak tegenover de NEHEM zijn waardering uit voor het plan en verklaarde zich bereid waar zulks nodig is medewerking te verlenen aan de uitwerking van dit plan.

4.6 *Rapport werkgroep financiering bosuitbreiding*

De Minister van Landbouw en Visserij vroeg het Boschap op 4 maart 1985 hem te adviseren over het begin 1985 verschenen rapport van de werkgroep financiering bosuitbreiding, ook wel naar haar voorzitter werkgroep Van der Stee genoemd.

Het Boschap bracht op 23 mei 1985 advies uit. Het berichtte dat het de conclusies en aanbevelingen waartoe de werkgroep was gekomen in grote lijnen kon onderschrijven. Dit

gold vooral voor de aanbeveling om de bebosser een vergoeding voor de grond toe te kennen ter grootte van de gemiddelde pacht ad f 450 per ha per jaar.

Het Bosschap was het eens met de op bladzijde 35 van het rapport opgenomen en met bedragen onderbouwde conclusie, dat de middelen die de rijksoverheid voor bosuitbreiding beschikbaar stelt, ontoereikend zijn.

Bij de door de werkgroep gedane aanbeveling om in de rijksbegroting zodanige verschuivingen aan te brengen dat meer gelden toevloeien naar de bosuitbreiding tekende het Bosschap aan, dat dit niet ten koste mag gaan van de middelen die bestemd zijn voor de instandhouding en het beheer van bossen en natuurterreinen.

In zijn advies stelde het Bosschap verder, dat het voor de stimulering van de bosuitbreiding van belang is, dat:

- de Beschikking bosbijdragen zodanig wordt gewijzigd, dat ook bossen die met vrijstelling van meldings- en herplantplicht worden aangelegd van die regeling kunnen profiteren, ook al gaat het hier om tijdelijk bos;
- ten aanzien van alle bossen waarvan de eigenaren zich verplichten die gedurende 25 jaren in stand te houden, vrijstelling wordt verleend van vermogensbelasting;
- natuurlijke en rechtspersonen in de gelegenheid worden gesteld agrarische grond te kopen van de overheid tegen bosgrondwaarde, waarbij de koper zich verplicht op deze grond blijvend bos aan te leggen;
- de mogelijkheid wordt geopend voor financiering van de grondaankoop via langlopende leningen tegen een lage rente;
- bij tijdelijke bebossing van gronden met een melkquotum, in het kader van de superheffingsregeling dan wel in het kader van andere productiebeperkende maatregelen, handhaving van aan die gronden gebonden slapende productiequota wordt toegestaan. Dit dient in de desbetreffende overheidsbeschikkingen zoals die m.b.t. de superheffing expliciet te worden neergelegd;
- belemmeringen in de sfeer van de pachtwetgeving om landbouwgrond te bebossen worden weggenomen;
- de rijksoverheid verwijzend naar haar beleid met betrekking tot de vrijstelling van herplantplicht inzake productiebeplantingen, bij de besturen van provincies en gemeenten aandringt op een zodanig planologisch regiem ten aanzien van de desbetreffende gronden, dat flexibiliteit van het bodembebruik en een ongestoorde bosbedrijfsvoering worden gewaarborgd;
- actieve voorlichting wordt bedreven in de richting van institutionele beleggers, teneinde hen tot bosaanleg te bewegen.

4.7 *Rapport van de werkgroep privatiseringsonderzoek bosbeheer*

Bij brief van 18 juli 1985 bood de Minister van Landbouw en Visserij het rapport van de Werkgroep Privatiseringsonderzoek Bosbeheer aan het Bosschap aan met het verzoek terzake te adviseren. In zijn schrijven wees de minister erop, dat het kabinet voorstander is van privatisering van bosbeheer, doch dat over de mate en de vorm waarin dit zal kunnen nog geen afgeronde opvatting is te geven.

In het rapport van de werkgroep wordt vastgesteld dat in de bosbouwsector al sedert vele jaren een proces van deprivatisering optreedt. Daaronder wordt verstaan de afstoot van bossen door particuliere personen. Als belangrijkste oorzaak van deze deprivatisering wordt in het rapport het teruglopende rendement van het bosbeheer genoemd.

De werkgroep ontwikkelt in haar rapport 3 varianten (I, II en III) van privatisering. Variant I houdt in dat eigendom, beheer en functiebepalings worden overgedragen aan de

marktsector. Dit betekent afstoting door de rijksoverheid van circa 10.000 ha bos. Het gaat hierbij om bos ten aanzien waarvan de werkgroep bij een subsidieniveau van f 200 per ha per jaar theoretisch een rendement mogelijk acht van 4% per jaar bij een bedrijfseconomische waarde van bos van f 2.500 per ha.

Bij variant II gaat het om overdracht van beheer en/of uitvoering aan de marktsector - waarbij eigendom, globale functiebeoordeling en financieel risico geheel bij de Staat blijven - in de eerste plaats als een vorm van uitbesteding van werkzaamheden. Deze variant leidt tot een inkrimping van de werkgelegenheid bij de Staat met 720 à 755 personen en tot een groei in de marktsector met 405 à 450 personen.

Variant III komt neer op een verzelfstandiging van de overheidsorganisatie die belast is met het bosbeheer. Dit kan door inbreng van het beheer van de staatsbossen in een overheidsorganisatie met eigen rechtspersoonlijkheid, die gehouden is een aantal overheidsdoelstellingen na te streven. Deze organisatie zal, aldus het rapport, zoveel mogelijk als particuliere organisatie moeten functioneren. Een andere mogelijkheid is het beheer te laten uitvoeren door een staatsbedrijf, dat geen rechtspersoonlijkheid bezit, maar dat binnen bepaalde grenzen wel mogelijkheden kent om zelfstandig te beschikken over inkomsten en te beslissen over uitgaven.

Aan het eind van de verslagperiode was het advies van het Bosschap nog niet gereed.

4.8 *De bosbouw in de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij 1986*

Het Bosschap wendde zich naar aanleiding van de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij 1986 op 17 oktober 1985 tot de Vaste Commissie voor Landbouw uit de Tweede Kamer. Het Bosschap signaleerde dat in 1986 vergeleken met voorgaande jaren voor de uitvoering van onrendabele bosverzorgingswerkzaamheden in het kader van de zgn. 75% regeling uit de Beschikking bosbijdragen circa f 2 miljoen minder beschikbaar zal zijn. Deze verlaging betekent een regelrechte aanslag op de werkgelegenheid in de bosbouw, die toch al gedurende vele jaren onder zware druk staat. De positieve effecten die de Regeling bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984 en 1985 (zie hoofdstuk 6.3) op de werkgelegenheid in de bosbouwsector heeft gehad worden hiermee, aldus het Bosschap, in één klap weer teniet gedaan. In 1986 zullen geen middelen meer beschikbaar komen in het kader van de dan afgelopen Regeling bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984 en 1985. Wel zal de bosbouw gebruik kunnen maken van de zgn. "terugploegregeling". Het Bosschap verwachtte evenwel dat die regeling voor de bosbouwsector slechts van beperkte betekenis zal kunnen zijn, aangezien zij niet op de bosbouw is toegesneden. Een ander betekent, dat de bosbouw in 1986 hoofdzakelijk zal zijn aangewezen op het specifiek op de bosbouw gerichte subsidie-instrument van de Beschikking bosbijdragen. En juist voor de uitvoering van die regeling zal in 1986 ten gevolge van de doorgevoerde ombuigingen f 1,8 miljoen minder beschikbaar komen dan in 1984, het jaar waarin de ombuigingen werden aangekondigd.

Het Bosschap wees erop, dat het feit, dat de doorgevoerde ombuigingen een structureel karakter hebben, de situatie des te ernstiger maakt. Het deed een dringend beroep op de leden van de commissie het daarheen te leiden, dat het op de begroting 1986 uitgetrokken bedrag voor bosinstandhouding zodanig wordt verhoogd, dat de sedert 1984 doorgevoerde ombuigingen voor wat betreft de Beschikking bosbijdragen van in totaal f 1,8 miljoen ongedaan worden gemaakt.

Het was uitermate verheugend dat de Tweede Kamer via aanvaarding van het amendement Tazelaar/Van der Linden de betreffende begrotingspost voor het jaar 1986 met f 900.000 verhoogde, zodat de verlaging uiteindelijk beperkt bleef tot f 900.000.

V Economische Aangelegenheden

5.1 Bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw

De exploitatierekeningen van de in het kader van het L.E.I.-onderzoek naar de bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw geëquëteerde 91 bosbedrijven zagen er in 1983 en 1984 als volgt uit:

Opbrengsten per hectare:	1983 f	1984 f
Houtopbrengsten:		
op stam	97	91
geveld	70	96
totaal	167	187
Overige en incidentele opbrengsten	34	33
Subsidies en bijdragen Bosbijdrageregeling	90	90
Onrendabel werkzaamheden (75%)	39	41
(Her)bebossing	27	29
Overige	42	24
Totaal	198	184
Jachthuur	22	22
Bedrijfsresultaat (negatief)	44	35
Totaal	465	461
Kosten per ha:	1983 f	1984 f
Arbeidskosten	174	155
Werk door derden	60	74
Werktuigkosten	36	37
Grond- en hulpstoffen	16	15
Grond- en houtopstand	35	34
Beheer, leiding en toezicht	135	137
Bosbedrijfsgebouwen	3	3
Overige bedrijfskosten	6	6
Totale exploitatiekosten	465	461

Globale vergelijking van de cijfers van 1984 met die van 1983 leert dat:

- de totale kosten daalden met f 4,- per ha, hetgeen in hoofdzaak het gevolg was van de toegenomen uitbesteding van werkzaamheden aan loonbedrijven;
- de houtopbrengsten stegen met f 20 per ha;
- de overheidsbijdragen daalden met f 14 per ha voornamelijk als gevolg van het minder dan voorheen gebruik kunnen maken van de WV maatregel die voor de bosbouw nu praktisch van geen enkele betekenis meer is.

Het resultaat van een en ander was een daling van het verlies per ha met f 9 van f 44 tot f 35 per ha per jaar.

"zagerij met inlands hout"

5.2 De houtmarkt

a. Algemeen

De algemene economische achtergrond van de houtmarkt werd in 1984 en 1985 gekenmerkt door:

- hoge werkloosheidspercentages in West Europa;
- in een belangrijk deel van West-Europa lage inflatie en een daling van het rentepercentage tot veelal ver beneden 10%;
- expansie van de activiteiten in Noord-Amerika;
- een hoog rentepercentage in de Verenigde Staten en een hoge koers van de Amerikaanse dollar;
- een geleidelijke expansie van de bedrijvigheid in West-Europa vooral gestuwd door export naar de Verenigde Staten;
- een hoog energieprijenniveau.

Tegen deze achtergrond was het volgende van belang voor de markt voor hout en houtprodukten:

- in tegenstelling tot Noord-Amerika was in Europa sprake van een stagnatie van de woningbouw en daarmee van het verbruik van gezaagd naalddhout; op grond van demografische verwachtingen moet het huidige lage niveau van woningbouw als blijvend worden aangemerkt;
- overcapaciteit bij de zagerijen van naalddhout in West-Europa, mede door het beschikbaar komen van forse hoeveelheden stormhout, legde een druk op de prijzen voor gezaagd naalddhout en voor rond zaaghout;
- vervanging van geïmporteerd gezaagd naalddhout door uit eigen rondhout gewonnen gezaagd hout in het Verenigd Koninkrijk, Ierland en Nederland;
- toename van de import van gezaagd naalddhout in Nederland uit Oostenrijk en Zuid-Duitsland ten koste van het importaandeel uit Scandinavië;

- een produktiecapaciteit in West-Europa voor houten plaatmaterialen - $\frac{3}{4}$ is spaanderplaat - die groter is dan de marktbehoefte;
- nieuwe produktiecapaciteit voor papierhulp in Zuid-Amerika die de internationale markt voor handelspulp onder prijsdruk zet;
- bij de papierfabricage worden in toenemende mate hergebruikte vezels als grondstof ingezet, terwijl daarnaast van sommige papiersoorten de gewichten per m² worden verlaagd;
- verdere toename van het gebruik van hout voor energieopwekking.

De internationale situatie had zijn weerslag op de gang van zaken in Nederland (zie bijlage 3 "Invoer (en uitvoer) van een aantal soorten en vormen van hout over de jaren 1981 t/m 1985"). Hoewel het import-volume aan gezaagd naalddhout t.o.v. voorgaande jaren enkele procenten steeg, daalde de gemiddelde prijs in 1985 vergeleken met 1984 met f 30 per m³; de sterke opkomst van geïmporteerd hout uit Zuid-Duitsland, Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije was daaraan mede debet.

De uitvoer van pulphout (voornamelijk naar spaanderplaatfabrieken in België en West-Duitsland) steeg in 1985 tot rond 200.000 vaste m³ (ca. 20% van de gehele Nederlandse houtoogst). Daarnaast nam ook de uitvoer van afvalhout en brandhout toe tot ruim 100.000 vaste m³. De invoer van pulphout was onder invloed van de gemelde ontwikkelingen in de papierfabricage relatief bescheiden. Zowel bij invoer als bij uitvoer heeft pulphout een prijsniveau (in de tabel van bijlage 3 weergegeven in guldens per stapelmeter!) dat uitvoer niet aantrekkelijk maakt.

Bij vrijwel stabiel prijsniveau steeg in 1985 de invoer van houten heipalen vergeleken met 1984 weer wat meer.

De invoer van populiere-zaaghout kwam in 1985 op een niveau van ruim 50.000 m³, maar de prijs daalde met bijna 10%. Het toenemende gebruik van populieren van kleine diameter door de zagerijen kan hiervan de oorzaak zijn. De invoer van tropisch hout, zowel rond als gezaagd, lag in de lijn van de voorgaande jaren. De stijging van de rondhoutprijs zette zich voort. De meerjarenontwikkeling van de prijzen voor gezaagd tropisch hout vertoont eveneens een stijgende tendens. Door die ontwikkeling krijgt, bijvoorbeeld in de waterbouw, verduurzaamd Europees hout een kans vroeger verloren terrein terug te winnen.

De gezondheidstoestand van de bossen in West-Europa baarde velen in de jaren 1982 tot en met 1985 toenemende zorgen met mogelijk daarmee gepaard gaande repercussies voor de stabiliteit op de houtmarkt. In Nederland ontstond in 1985 vooral ernstige bezorgdheid over de naalddhoutbossen in de Peel, wier vitaliteit bedreigd wordt door aantasting van ammoniak afkomstig uit de landbouwbedrijven aldaar. Strengere vorst in de winters van 1984/1985 en 1985/1986 gevolgd door aantastingen van Brunchorstia op Pinus nigra resp. door Sphaeropsis op Pinus nigra en Pinus sylvestris droegen bij aan het afsterven van veel bomen in de Peelbossen. Zoals de zaken er thans voorstaan behoeft op dit moment noch in Nederland, noch in West-Europa te worden gerekend met een ontvruchting van de houtmarkt als gevolg van luchtverontreinigingsschade. Wel ontstaat een bedreiging van de houtvoorziening op de middellange en lange termijn als de bosbouwsector, als reactie op de verontreiniging, de normale bosverjonging zou gaan opschorten.

b. De specifieke afzet van inlands rondhout in 1984-1985

zaaghout, naalddhout:

Uit de stormgebieden van november 1984 in de Ardennen en in Midden-Duitsland kwamen grote hoeveelheden zaaghout beschikbaar tegen prijzen, die ca. 20% beneden het bestaande niveau lagen. De binnenlandse prijzen moesten - tenminste voor een deel - die beweging volgen. Dun zaaghout (profiel-verspaner hout) bleef in 1985 op het toch al bescheiden niveau van 1984.

paalhout:

Weliswaar spelen houten heipalen als funderingspalen in de woning- en utiliteitsbouw nog slechts een bescheiden rol, daar staat tegenover dat houten palen, grotendeels verduurzaamd, in de waterbouw in toenemende mate afzet vinden. Dat feit gevoegd bij een blijvend levendige afzet van dunne rondhoutsortimenten voor gebruik rondom de woning maakte dat de markt voor "paalhout-langhout" (ong. 3 - 8 stuks per m³, recht en slank), in 1985 relatief goede prijzen opleverde.

slijphout, naaldhout:

De prijs voor grenen slijphout bleef in 1985 op het voor de bosbouw weinig bevredigende niveau van f 60 per stapelmeter met schors bij levering franco fabriek. De prijs voor vuren hout bleef op het niveau van f 82 - f 85 per stapelmeter.

spaanplaat hout:

De prijzen verbeterden in 1985 ten opzichte van 1984 en lagen bij f 55 - f 58 per stapelmeter met schors bij levering in België en ca. f 50 per stapelmeter met schors bij levering in Duitsland.

populier:

De markt voor deze zachte loofhoutsoort die met ca. 200.000 m³ per jaar twee-derde van de loofhoutmarkt uitmaakt was in 1985 voor de beseigenaar weinig inspirerend. Weliswaar vindt er in snel tempo verdringing plaats van geïmporteerd gezaagd naaldhout door o.m. gezaagd inlands populieren, maar de prijzen voor emballage laten (nog) geen verbetering toe van de rondhoutprijzen. Onder auspiciën van de Nationale Populierencommissie en gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken verrichtte het Houtinstituut TNO oriënterend onderzoek naar de mogelijkheid om gezaagd populierehout door middel van droging kwalitatief zodanig te verbeteren, dat het voor hoogwaardiger toepassingen dan alleen emballage geschikt zou worden. Het eerste onderzoek leverde enige positieve verwachtingen op, die in een vervolgonderzoek nader getoetst moeten worden.

Lage prijzen voor emballagehout laten weinig ruimte voor verbetering van de prijs voor slijphout. Die bleef dan ook op het niveau van ca. f 90 per ton franco fabriek.

harde loofhoutsoorten:

Naast de op 100.000 m³ per jaar geschatte, tamelijk omvangrijke afzet van dunningshout van hard loofhout als brandhout, blijkt er enige toename mogelijk van de afzet van dit hout als mijnhout naar Duitse en Belgische kolenmijnen. Uit oogpunt van diversificatie in de markt is dat positief te waarderen en verdient het actieve aandacht van beseigenaren. Voor zaagstammen van eiken, inlands zowel als Amerikaans, bestond in 1985 ruime belangstelling van die zagerijen, die aan de meubelindustrie leveren. De indruk bestaat dat in Nederland jaarlijks een niet onaanzienlijk aantal hoogwaardige stammen van hard loofhout wordt geoogst, dat echter door het sterk versnipperde aanbod niet de meest passende bestemming vindt. Verbetering in die situatie kan optreden als beseigenaren ook op dit deel van de houtmarkt zouden gaan samenwerken.

c. Structurele ontwikkelingen

In 1985 besloot de West-Duitse Haindl GmbH, meerderheids-aandeelhouder van Parenco BV, tot het bouwen van een tweede krantepapiermachine in Renkum. De totale krantepapier-productiecapaciteit zal daarmee begin jaren negentig in Renkum op ca. 400.000 ton komen, het dubbele van thans. Aangezien nog meer dan nu reeds het geval is oud papier als grondstof voor vezelbereiding zal dienen, zal het houtverbruik van thans ca. 500.000 stapelmeter rondhoutequivalenten "slechts" stijgen tot ca. 800.000 stapelme-

ter, waarvan circa 70% uit grenen en douglas en circa 30% uit vurenhout bestaat. Naast rondhout worden ook in toenemende mate zagerij-chips verwerkt.

De Koninklijke Nederlandse papierfabrieken NV (K.N.P.) besloot in 1985 om in zijn fabriek voor gestreken houthoudend papier (Leight weight coated voor tijdschriften en catalogi) te Lanaken (België) een tweede papiermachine te bouwen en daarmee de jaarlijkse productiecapaciteit op ca. 200.000 ton te brengen. Het hout voor beide machines zal worden geproduceerd in de daarvoor speciaal door KNP te stichten houtlijpfabriek. De eerste jaren zal die fabriek vurenhout verwerken. Op wat langere termijn zal daarnaast ook wel grenen gaan worden gebruikt.

De enige Nederlandse spaanplaatfabriek van betekenis heeft mei 1985 zijn productie beëindigd. De installatie is verkocht naar Kalimantan (Indonesië). Daarmee bezit Nederland als enige onder de West-Europese landen geen eigen spaanplaatfabriek meer. Het voor spaanplaatfabricage geschikte rondhout gaat met een hoeveelheid van 200.000 à 300.000 stapelmeter met schors naar België resp. met ca. 100.000 stapelmeter met schors naar West-Duitsland.

Rond 500.000 m³ van de ca. 1.000.000 m³ rondhout, die Nederland jaarlijks oogst, wordt tegenwoordig verzaagd (ong. 300.000 m³ naald- en 200.000 m³ loofhout). Dat is een verdubbeling t.o.v. de jaren zeventig. Gelijktijdig zijn de zagerijen in aantal verminderd.

Het voorgaande overziend kan geen andere conclusie worden getrokken dan dat er in de laatste jaren een forse schaalvergroting aan de kant van de verbruikers van rondhout heeft plaatsgehad. Dat brengt een meer professionele wijze van inkoop van grondstoffen mee en daarnaast blijken grote verbruikers veel eerder tot onderlinge afstemming op de inkoopmarkt te komen dan de talloze kleine houtverbruikers van voorheen. Deze ontwikkelingen vragen om een adequate opstelling van de grondstofproducenten: de beseigenaren en bosbeheerders, die zou moeten bestaan uit het gezamenlijk aanbieden van hoeveelheden die voor grote verbruikers interessant zijn. Bij ontbreken van zo'n ontwikkeling ontstaat op den duur gebrek aan interesse voor de houtproductie, waarmee de verbruiker niet is gediend. Verbruikers zouden derhalve beseigenaren tot samenwerken op het terrein van de houtmarkt moeten stimuleren willen zij op termijn voldoende aanbod krijgen. Slechts weinigen van de grote verbruikers schijnen dit te beseffen.

d. de 4e Bosstatistiek

In 1984 is de laatste fase van de opnamen voor de 4e Bosstatistiek begonnen: de opnamen van onder meer alle bomen op 3000 steekproefplaatsen, zullen inzicht verschaffen in o.m. de staande voorraad per houtsoort per leeftijdsklasse en per regio. Reeds nu zou tenminste moeten worden besloten dat over maximaal 5 jaar deze complete inventarisatie zal worden herhaald om daarmee de ontwikkeling van de staande voorraad te kunnen vaststellen en om een indruk te kunnen krijgen van wat in 5 jaar werd geoogst en wat de bijgroei is geweest.

Een goede rapportage van de jaarlijkse houtoogst - essentieel voor het krijgen van inzicht door verbruikers en voor het door beseigenaren bedrijven van marktstrategie zowel als markttactiek - zou kunnen worden verkregen indien ogenblikkelijk op deze bosstatistiek-inventarisatie zou worden aangesloten met een jaarlijkse opname van de uit de steekproefplaatsen verdwenen bomen. Daaruit zou dan een oogststatistiek kunnen worden opgesteld.

De structurele ontwikkelingen in hun geheel overziende overheerst de indruk dat de verbruiksmogelijkheden voor inlands rondhout een uitbreiding ondergaan. Het zou een goede zaak zijn indien de beseigenaren en bosbeheerders hun traditionele belangstelling voor

"het meten van hout op stam"

houtteeltkundige en ecologische aspecten zouden verbreden tot de marktproblematiek van het door hen voortgebrachte rondhout.

5.3 Meerjarenplan Landbouwkundig Onderzoek 1987-1991

Naar aanleiding van de beraadslagingen binnen de Nationale Raad voor Landbouwkundig Onderzoek voor het tijdvak 1987-1991 berichtte het Boschap deze raad bij schrijven d.d. 12 maart 1985 dat het tegen de achtergrond van de in het Meerjarenplan Bosbouw neergelegde visie op de ontwikkeling van de bosbouw tot het jaar 2000, - met een doorkijk naar het midden van de volgende eeuw - hoge prioriteit toekende aan onderzoek dat kan bijdragen tot versterking van de financieel-economische en sociale positie en structuur van de bosbouwsector.

In het licht van het voorgaande hechtte het Bosschap groot belang aan het bosbouw-economisch onderzoek, het onderzoek met betrekking tot de waterhuishouding, de bosbescherming, de ontwikkeling van de werkgelegenheid, de produktie en de afzet van hout. Voorts zal onderzoek zowel de bedrijfseconomische als de macro-economische effecten van de in het Meerjarenplan Bosbouw voorgestane ombuigingen in het bosbeheer inzichtelijk moeten maken.

5.4 *Richtlijnen voor het meten en indelen van inlands rondhout*

De in 1980 ingestelde werkgroep meten hout, die tot taak had de uit 1960 daterende Richtlijnen voor het meten en indelen van inlands rondhout te herzien, voltooide in 1985 haar werkzaamheden.

Het dagelijks bestuur van het Bosschap stelde, daartoe gemachtigd door het bestuur, op 2 juli 1985 op advies van de werkgroep, de Richtlijnen voor het meten en indelen van inlands rondhout vast.

De nieuwe Bosschapsrichtlijnen sluiten aan bij de door de EEG vastgestelde richtlijn voor het meten en indelen van onbewerkt hout zoals neergelegd in het Landbouwkwaliteitsbesluit onbewerkt hout. Immers met de totstandkoming van dit besluit kwam een eind aan

"een veldcomputer met daaraan gekoppeld een elektronische boomklem en elektronische hoogtemeter"

de volledige vrijheid die hier te lande op het gebied van meting en indeling onbewerkt hout bestond. Dit neemt niet weg, dat die vrijheid nog steeds bestaat ten aanzien van onbewerkt hout dat niet wordt verhandeld met de aanduiding "volgens EEG normen ingedeeld". De vrijheid wordt evenmin beperkt ten aanzien van hout dat op stam wordt verhandeld. Verder zijn in de nieuwe Bosschapsrichtlijnen voor het terrein dat niet door de wettelijke regeling wordt gedekt metings- en indelingsmethoden ontwikkeld, die goed aansluiten op hetgeen wettelijk is vastgesteld. Daarbij is bovendien bevestigd in hoeverre aanpassing nodig was in verband met in de praktijk opgetreden wijzigingen in metings- en indelingsmethoden die zich in de achterliggende 25 jaren hebben voorgedaan.

VI Sociale aangelegenheden

6.1 C.a.o. particuliere bosbouw 1983-1985

Aan het eind van 1984 werd overeenstemming bereikt over de besteding van de per 1 januari 1985 nog uit hoofde van prijscompensatie beschikbaar komende ruimte voor arbeidsvoorwaardenverbetering van 1,2% in de contractperiode 1983-1985. Besloten werd de tijdlonen per 1 januari 1985 te verhogen met 0,6% met een minimum van f 3,40 per week voor werknemers van 22 jaar en ouder; op maandag 29 april 1985 (de dag voor Koninginnedag) een extra roostervrije dag toe te kennen en het resterende nog niet bestede deel van de loonruimte van de in totaal 1,2% te voegen bij de in de nieuwe op 1 maart 1985 voor de c.a.o. periode 1985-1987 voor arbeidstijdverkortende maatregelen beschikbaar komende loonruimte.

6.2 C.a.o. particuliere bosbouw 1985-1987

Op 9 juli 1985 werd in de hoofdafdeling sociale zaken overeenstemming bereikt over de c.a.o. voor de particuliere bosbouw voor het tijdvak 1 maart 1985 tot en met 28 februari 1987.

Overeengekomen werd:

- met ingang van 1 juli 1985 de tijdlonen te verhogen met 1,37% met een minimum van f 5,75 per week i.v.m. prijscompensatie;
- met ingang van 1 juli 1985 de arbeidstijd te verlagen tot 38 uur per week of in afwijking daarvan een systeem van roostervrije dagen in te voeren waarbij gedurende de periode van 1 juli 1986 tot en met 28 februari 1987 20 roostervrije dagen worden toegekend;
- een nieuwe functiegroep I in te voeren voor vakantiewerkers, gelegenheidswerkers en voor die ongeofende werknemers die voor de eerste keer in de agrarische bedrijfstakken - waaronder de bosbouw - werkzaam zijn.
Dit betekende dat vanaf 1 juli 1985 de c.a.o. de volgende 5 functiegroepen kent:
 - * functiegroep I: vakantiewerkers, gelegenheidswerkers en ongeofende werknemers.
 - * functiegroep II: geofende bosarbeiders.
 - * functiegroep III: vakarbeiders bosbouw.
 - * functiegroep IV: specialisten, bosbouwmachinisten en voormannen I.
 - * functiegroep V: bosbazen en voormannen II.
- de toetredingsleeftijd tot S.U.W.A.S. per 1 januari 1986 te verlagen tot 61 jaar en per 1 juli 1986 voor een periode van 1,5 jaar (dus tot en met 31 december 1987) te verlagen tot 60 jaar voor die werknemers die in die periode 60 jaar zijn, dan wel in die periode die leeftijd bereiken;
- de minimum vakantietoelage voor werknemers van 22 jaar en ouder te verhogen van f 2.350,- naar f 2.400 per jaar;

- een aantal toeslagen en vergoedingen te verhogen met gemiddeld 5%;
- in de c.a.o. een bepaling op te nemen dat de aanvulling op de ziekengelduitkering tot 100% nettoloon gehandhaafd wordt gedurende het eerste jaar van ziekte of ongeval.

Voorts werd overeengekomen dat in 1986 1,5% op de toe te kennen prijscompensaties zal worden ingehouden. Deze inhouding wordt gebruikt voor de medefinanciering van de arbeidstijdverkortende maatregelen en de verlaging van de toetredingsleeftijd tot de S.U.W.A.S.. Wanneer de prijsindexcijfers voor de kosten van het levensonderhoud per 1 januari 1986 - en voor zover nodig per 1 juli 1986 - tesamen met meer dan 1,5% stijgen, leidt het meerdere tot verhoging van de tijdlonen. Vòòr 1 april 1987 wordt tussen c.a.o. partijen overlegd over de bestemming van de prijscompensatie per 1 januari 1987.

Aan het einde van de verslagperiode golden in de particuliere bosbouw de volgende tijdlonen.

A. Tijdlonen

1. Losse werknemers

leeftijd en functiejaar	functiegroep I	functiegroep II	functiegroep II
	weekloon	weekloon	weekloon
17 jaar	f265,80	f353,10	f369,10
18 jaar	f314,10	f401,10	f419,30
19 jaar	f362,50	f446,30	f466,60
20 jaar	f405,90	f497,10	f519,70
21 jaar	f449,30	f525,40	f549,30
22 jaar en ouder	f484,50		
functiejaar			
0		f564,90	f590,60
1		f574,90	f601,20
2		f585,00	f612,50
3		f595,50	f623,80
4		f605,60	f636,00
	functiegroep IV	functiegroep V	
functiejaar	weekloon	weekloon	
0	f617,80	f648,20	
1	f630,00	f661,10	
2	f641,30	f674,10	
3	f655,10	f687,90	
4	f668,40	f701,30	

2. Vaste werknemers

Functiegroep I

De weeklonen van de vaste werknemers in functiegroep I worden berekend door de weeklonen van de losse werknemers in deze functiegroep te verminderen met het procentuele verschil in het werknemersaandeel W.W.-premie tussen losse en vaste werknemers aangesloten bij de B.V.A.B. (in het kalenderjaar 1985 was dit 3,95% van het loon).

De maandlonen worden berekend door het weekloon te vermenigvuldigen met 13 en de uitkomst daarvan te delen door het getal 3.

leeftijd en functie jaren	functiegroep II		functiegroep III	
	weekloon	maandloon	weekloon	maandloon
17 jaar	f348,50	f1510,20	f364,30	f1578,60
18 jaar	f395,90	f1715,60	f413,90	f1793,60
19 jaar	f440,50	f1908,80	f460,50	f1995,50
20 jaar	f490,70	f2126,40	f513,00	f2223,00
21 jaar	f518,60	f2247,30	f542,10	f2349,10
22 jaar en ouder				
functie jaren				
0	f557,60	f2416,30	f582,90	f2525,90
1	f566,90	f2456,60	f593,00	f2569,70
2	f576,50	f2498,20	f603,60	f2615,60
3	f586,60	f2542,00	f615,00	f2665,00
4	f597,10	f2587,40	f627,10	f2717,40

functie jaren	functiegroep IV		functiegroep V	
	weekloon	maandloon	maandloon	weekloon
0	f609,30	f2640,00	f637,60	f2763,00
1	f620,20	f2687,50	f651,00	f2821,00
2	f632,40	f2740,40	f663,60	f2875,60
3	f645,00	f2795,00	f677,80	f2937,10
4	f658,30	f2852,60	f690,30	f2991,30

6.3 Beschikking bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985

Op 22 december 1983 verscheen de Beschikking bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985.

Deze beschikking hield verband met de door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de jaren 1984 en 1985 in het kader van het zogenaamde fl 1 miljardprogramma beschikbaar gestelde gelden ter bevordering van de werkgelegenheid in die jaren.

Van deze fl 1 miljard werd fl 175 miljoen beschikbaar gesteld aan de Minister van Landbouw en Visserij ten behoeve van de bevordering van de werkgelegenheid in de sectoren bosbouw, landinrichting, natuurbehoud en openluchtrecreatie. Voor de bosbouw werd van deze fl 175 miljoen fl 35 miljoen gereserveerd.

Van dit bedrag was fl 3 miljoen bestemd voor besteding in de bossen die eigendom zijn van het rijk en fl 2 miljoen voor de aanleg van nieuwe bossen door de rijksoverheid, zodat fl 30 miljoen beschikbaar was voor de uitvoering van werkzaamheden in de bossen van particulieren, gemeenten e.d. en voor de aanleg van nieuwe bossen door anderen dan de rijksoverheid.

Onderstaand overzicht geeft aan hoe deze fl 30 miljoen over diverse categorieën eigenaren en werkzaamheden werd verdeeld.

categorien eigenaren	bosonderhoud		bos- uitbreiding	her- beplanting
	snoui- en omvorming	overige bos- verzorging		
eigenaren die gebruik maken van de bosbijdrageregeling (particulieren, gemeenten e.d.)	f13,2 milj.	—	f8,8 milj.	f4 milj.
eigenaren die in verband met de geringe omvang van hun bosbezit geen gebruik kunnen maken van de bosbijdrageregeling	f 1,0 milj.	f3 milj.		
	f14,2 milj.	f3 milj.	f8,8 milj.	f4 milj.

De besteding van de f 4 miljoen die beschikbaar was voor de uitvoering van herbeplanting liep via de ten aanzien van herbeplantingen geldende bijdrageregelingen, te weten de Beschikking bosbijdragen 1983 en het Besluit bijdragen herbeplantingen. De besteding van de overige f 26 miljoen had plaats via de op 22 december 1983 verschenen Beschikking bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985.

Het subsidie bedroeg 90% van de uitvoeringskosten (nota aannemer) alsmede 90% van het percentage van de uitvoeringskosten ten behoeve van de door de projectindieners gemaakte kosten voor planvorming en toezicht op de uitvoering der werkzaamheden.

De belangrijkste voorwaarden in het kader van de werkgelegenheidsregeling waren:

- de werkzaamheden moeten bestaan uit op snoeien van bomen - voorzover houtteeltkundig van belang - en/of omvorming van bossen;
- de projecten moeten een omvang hebben van ten minste f 100.000;
- de projecten moeten openbaar worden aanbesteed;
- maximaal 15% van de aannemingsom mag in rekening worden gebracht voor projectvoorbereiding en toezicht;
- ten minste 70% van de arbeidskrachten die het werk uitvoeren moet langer dan 1 jaar werkloos zijn.

In de loop van 1984 werd duidelijk dat de werkgelegenheidsregeling in de bosbouw, gelet op sommige in het kader van die regeling gestelde voorwaarden, in de praktijk niet goed werkte.

Het Bosschap pleitte bij het Ministerie van Landbouw en Visserij voor wijziging van de betreffende werkgelegenheidsbeschikking. Dit leidde ertoe dat deze beschikking op 24 mei 1984 werd gewijzigd. De wijziging hield in, dat in de bosbouw voortaan alle vormen van aanbesteding voor projecten mogelijk werden, mits er ten minste 2 aannemers offerte zouden doen.

Ook konden nu bossen die groter dan 5 hectare zijn en die niet vallen onder de Beschikking bosbijdragen 1983 voor de regeling in aanmerking komen voor bijdragen in de kosten van omvorming en snoei. Voorwaarde daarbij was echter wel dat het bos op basis van een zogenaamd beheersplan op bosbouwkundig verantwoorde wijze zou worden beheerd.

Het percentage waarop de kosten van planvorming en toezicht op de uitvoering werden gesteld, werd verhoogd. Voor de omvorming en snoei in bossen met een bosbijdrage of bossen die groter zijn dan 5 hectare werd dit percentage verhoogd van 15 naar 20. Voor bosverzorgingswerkzaamheden in bossen, die kleiner zijn dan 5 hectare en waarvoor geen bosbijdrage is verleend, werd het 28 procent (was 15 procent).

Ook maakte de verruiming van de subsidieregeling het mogelijk om voorschotten te verstrekken op de bijdrage, die voor het project werd verleend.

Alhoewel niet op alle punten aan de verlangens van het Bosschap was tegemoetgekomen leidde de wijziging van de Beschikking bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985 ertoe dat in de loop van 1984 in toenemende mate voor de uitvoering van boswerk een beroep werd gedaan op deze regeling.

In verband met de uitputting van de voor de regeling beschikbare middelen - met uitzondering van bebossingswerkzaamheden - werd op 21 maart 1985 besloten dat geen aanvragen meer konden worden ingediend.

Bij wijzigingsbeschikking van 20 oktober 1985 werd de termijn voor de uitvoering van de werkzaamheden die bestaan uit het aanbrengen van beplanting verlengd van 31 december 1985 tot 1 mei 1986. De verlenging was nodig in verband met de beperkte beschikbaarheid van plantsoen en de afhankelijkheid van klimatologische omstandigheden.

Bij brieven d.d. 27 augustus 1985 gericht tot de bewindslieden van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Landbouw en Visserij, pleitte het Bosschap voor voortzetting van de Regeling bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984 en 1985 in de jaren na 1985 dan wel vervanging van deze regeling door een andere regeling met een vergelijkbaar positief effect. Het Bosschap wees er daarbij op dat er - in de verwachting dat het in 1984 gestarte beleid ter bevordering van de werkgelegenheid ook na 1985 een vervolg zou krijgen - gedurende de jaren 1984 en 1985 veel activiteiten tot ontwikkeling waren gekomen, die bij een uitblijven van een adequate regeling voor de jaren na 1985 weer zouden verzanden. Vastgesteld kon worden dat er in de jaren 1984 en 1985 meer plannen voor de uitvoering van werk zijn voorbereid, dan gedurende de beperkte werkingsduur van de regeling tot uitvoering konden komen. De vroegtijdige partiële sluiting van de regeling heeft dit nog geaccentueerd.

6.4 Subsiëring loonkosten arbeidsplaatsenplan kwartaire sector

Bij schrijven d.d. 9 juli 1985 wendde het Bosschap zich tot de Minister van Landbouw en Visserij m.b.t. de subsiëring loonkosten arbeidsplaatsenplan kwartaire sector. Het Bosschap wees erop, dat sedert 1980 in het kader van dit plan onder meer bij de terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties medewerkers zijn aangesteld die werkzaam zijn in het terreinbeheer. Op deze medewerkers is de c.a.o. voor de particuliere bosbouw van toepassing.

Bij de totstandkoming indertijd van de arbeidsplaatsenplan-regeling onder de verantwoordelijkheid van de toenmalige Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, lag het in de bedoeling dat de loonkosten (inclusief werkgeverslasten) volledig zouden worden gesubsidieerd. Bij de berekening van het subsidiebedrag per arbeidsplaats wordt door het Ministerie van Landbouw en Visserij - dat thans met de uitvoering van deze regeling is belast - uitgegaan van salarisschalen van het rijk voor zogenaamde trendvolgers. De salarissen van trendvolgers hebben zich in de jaren sedert 1980 anders ontwikkeld dan de lonen in de particuliere bosbouw. Dientengevolge is, zo stelde het Bosschap, een situatie ontstaan waarbij de loonkosten van de vakarbeider bosbouw, die wordt beloond volgens functiegroep III van de c.a.o. voor de particuliere bosbouw, aanmerkelijk lager zijn dan de subsidie. Op jaarbasis kwam dit neer op bijna f 1000 per werknemer.

Het Bosschap vreesde dat het verschil tussen loonkosten en subsidie ertoe zou leiden dat het aantal arbeidsplaatsen dat door werknemers in het kader van het arbeidsplaatsenplan kwartaire sector wordt bezet, zal afnemen. Die afname zal sterker zijn als het verschil nog verder toeneemt.

Het Bosschap zou een dergelijke ontwikkeling ten zeerste betreuren. Het was van oordeel dat alles moet worden gedaan om de onderhavige arbeidsplaatsen te behouden en het deed derhalve een dringend beroep op het Ministerie van Landbouw en Visserij het daarheen te leiden, dat subsidiëring in de loonkosten voor werknemers, die op basis van het arbeidsplaatsenplan kwartaire sector in dienst zijn van onder meer de terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties, zal geschieden op basis van de c.a.o. voor de particuliere bosbouw.

Aan het einde van de verslagperiode was nog geen reactie van de minister ontvangen.

6.5 *Wijzigingsvoorstellen Wet Werkloosheidsvoorziening*

Naar aanleiding van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV) wendde het Bosschap zich op 6 maart 1985 tot de Staatssecretaris van Sociale Zaken. Het wetsvoorstel voorzag onder meer in een verzwarende van de toelatingseis voor de WWV. Deze kwam er op neer, dat voor alle WWV-gerechtigden de voorwaarde zal gelden, dat men in drie jaar voorafgaand aan de werkloosheid 130 weken in een dienstbetrekking werkzaam moet zijn geweest.

Deze eis heeft voor veel werknemers in de bosbouwsector extra gevolgen, omdat hun werk een seizoenmatig karakter heeft, waardoor zij meer of minder regelmatig enige tijd werkloos zijn. Deze personen zouden dan slechts gedurende een half jaar recht hebben op een uitkering krachtens de Werkloosheidswet, als zij in de laatste drie jaar voor hun werkloosheid niet tenminste twee en een half jaar een baan hebben gehad, waarna men dan op de bijstand zou terugvallen.

Het Bosschap wees erop, dat bovengenoemde voorwaarde in de WWV nadelig zou zijn voor de arbeidsvoorziening in de bosbouw. Het Bosschap had derhalve ernstig bezwaar tegen dit voorstel en verzocht de bewindsman met klem genoemde toelatingseis voor de WWV niet in te voeren.

6.6 *Wetsvoorstel wijziging Wet Leerlingwezen*

Op verzoek van de Onderwijsraad bracht het Bosschap op 9 oktober 1984 aan die raad advies uit over een concept wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op het Leerlingwezen.

Het Bosschap stemde van harte in met dit wetsvoorstel, dat volwassen werknemers in staat zal stellen om op latere leeftijd alsnog een volwaardige beroepskwalificatie te behalen. Hierdoor kunnen zij hun positie op de arbeidsmarkt verbeteren.

Het Bosschap tekende hierbij aan dat zulks voor volwassen werknemers alleen aantrekkelijk is, wanneer deze opleidingsmogelijkheid gepaard gaat met een volwaardige rechtspositie en de betaling van een normaal loon. Daarom achtte het Bosschap het noodzakelijk, dat tegelijkertijd met het openstellen van het leerlingwezen voor boven-27-jarigen de koppeling tussen leer- en arbeidsovereenkomst in de wet wordt vastgelegd.

De koppeling van leer- en arbeidsovereenkomst draagt er bovendien toe bij, dat de toetreding van de deelnemers niet zo massaal zal zijn, dat contingentering van de deelnemers per landelijk orgaan voor het leerlingwezen, zoals voorzien in artikel 8a van het wetsvoorstel, noodzakelijk is.

Het Bosschap was dan ook van mening dat dit artikel uit het wetsvoorstel moet worden geschrapt.

6.7 *Regeling Subsidie Scholing Leerlingwezen*

In 1984 werd voor 80 deelnemers aan de opleiding in het kader van het leerlingstelsel een bijdrage verstrekt op grond van de Regeling Subsidie Scholing Leerlingwezen in de Bosbouw. In 1985 bedroeg het aantal leerlingen 81.

In 1984 werd f 12.500 en in 1985 f 7.500 voor deze regeling uitgetrokken.

6.8 *Veiligheid in de bosbouw*

Het verloop van het aantal zuivere bedrijfsongevallen in de bosbouw in de jaren 1974 tot en met 1984 was als volgt:

1974: 124	1980: 93
1975: 113	1981: 94
1976: 116	1982: 93
1977: 94	1983: 105
1978: 93	1984: 90
1979: 84	1985: 105

De commissie bosbouwveiligheid beraadde zich over een door de Vakgroep Bosbouwtechniek van de Landbouwhogeschool ontworpen nieuw bedrijfsongevallenmeldingsformulier.

Met dit formulier wordt beoogd een duidelijker inzicht te verkrijgen in oorzaak en toedracht van bedrijfsongevallen in de bosbouw, dan met behulp van het huidige formulier, dat de A.S.F. hanteert, het geval is.

De commissie achtte het van belang alvorens over invoering van dit nieuwe formulier in de bosbouw te beslissen, daarmee eerst op beperkte schaal een praktijkproef te laten nemen.

In de verslagperiode werden de regionale arbeidsveiligheidsbijeenkomsten voor personeel in dienst van gemeentelijke en particuliere bosbedrijven (2e ronde), waarmee in 1983 een begin was gemaakt, voortgezet. Deze instructie-bijeenkomsten werden onder auspiciën van de commissie bosbouwveiligheid verzorgd door de Afdeling Veiligheid en Ergonomie van het Staatsbosbeheer.

6.9 *Nationale bosarbeidswedstrijden 1984*

In 1982 werd na vele jaren het nationale kampioenschap voor bosarbeiders in ere hersteld en werd besloten dit evenement iedere twee jaar te laten plaatshebben. De wedstrijd wordt georganiseerd door het Boschap in samenwerking met het Staatsbosbeheer, de Praktijkschool voor de bosbouw, cultuurtechniek en aanverwante vakgebieden (PLBC) te Schaarsbergen, de Dorschkamp te Wageningen en de Stichting Flevohof te Biddinghuizen.

Doel van deze wedstrijd is te laten zien, dat voor de bosarbeid een goede opleiding wordt vereist en dat het noodzakelijk is veilig te werken.

In 1982 was alles geconcentreerd op één wedstrijddag. In 1984 werd gekozen voor drie regionale voorwedstrijden met daarna de halve finale en de finale op de Flevohof. De regionale wedstrijden werden gehouden in Chaam, Amerongen en Smilde. Hieraan namen in totaal 139 bosarbeiders deel.

De halve finale en de finale werden op zaterdag 8 september 1984 op de Flevohof te Biddinghuizen gehouden. Deze wedstrijden werden door circa 1500 toeschouwers bijgewoond.

"schijven zagen tijdens de kampioenschappen"

De finalewedstrijd werd geopend door de Directeur-Generaal voor de Landelijke Gebieden en de Kwaliteitszorg van het Ministerie van Landbouw en Visserij Mr. J. P. van Zutphen, die aan het einde van de wedstrijd ook de prijzen uitreikte.

Aan de halve finale namen de 16 best geplaatste deelnemers uit de regionale voorwedstrijden, aangevuld met de kampioen uit 1982, deel.

De acht beste deelnemers gingen over naar de finale.

De wedstrijdonderdelen in de finale waren:

- het vellen, snoeien, meten, korten en stapelen van een populier;
- het monteren van een ketting en geleider van een motorzaag;
- het schijven zagen en overlangs zagen;
- het doorhakken van een stamstuk.

Bij deze wedstrijdonderdelen werd primair gelet op veiligheid en kwaliteit, en secundair op de tijd. Tussen de wedstrijden door werden demonstraties gegeven van het uitslepen van gevelde bomen met behulp van paarden, het uitrijden van één en twee meter sortiment met behulp van een uitdraagtrekker, en boomverzorging.

Voorts kon het publiek een bezoek brengen aan een naast het wedstrijdterrein gelegen expositieterrein waar een aantal firma's, die bosbouwartikelen verhandelen, met hun inzendingen acte de présence gaven. Dankzij gulle gaven van deze firma's konden aan de winnaars zeer fraaie en waardevolle prijzen worden uitgereikt.

Winnaars werden H. Hoppenbrouwers, werkzaam bij de gemeente Vesseem, J. Spijkerman en H. Vaessen, beiden werkzaam bij het Staatsbosbeheer in Drenthe.

VII Samenwerking AVIH en Bosschap

Mede naar aanleiding van de aanbevelingen uit het NEHEM rapport inzake de verbetering van de structuur van de inlands rondhouthandel werd tussen de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH) en het Bosschap overleg gevoerd over mogelijkheden tot samenwerking.

Op 17 december 1985 bereikten de organisaties binnen het Bosschap en de AVIH overeenstemming op basis van de volgende punten:

1. Medewerking wordt verleend aan de oprichting binnen het Bosschap van een afdeling bosbouwambachten, waarin kunnen deelnemen vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers uit ondernemingen, die boswerkzaamheden tegen betaling uitvoeren.
2. De werkgevers en werknemers onder 1 bedoeld zullen worden uitgenodigd deel te nemen in de c.a.o. voor de particuliere bosbouw en mitsdien ook deel te nemen aan de desbetreffende onderhandelingen in de hoofdafdeling sociale zaken van het Bosschap.
3. De voorzitter van de afdeling bosbouwambachten zal het recht hebben de vergaderingen van het dagelijks bestuur en het bestuur bij te wonen, voorzover aldaar onderwerpen zijn geagendeerd die het werk van de afdeling bosbouwambachten betreffen. De voorzitter zal gelegenheid krijgen de inzichten danwel de voorstellen van de afdeling bosbouwambachten te verduidelijken.
4. In het laatste kwartaal van 1987 zal worden nagegaan tot welke resultaten de samenwerking via de afdeling bosbouwambachten en de hoofdafdeling sociale zaken heeft geleid en aan de hand daarvan zal worden vastgesteld of, en zo ja, in welke vorm de samenwerking zal worden voortgezet.

Besloten werd twee werkgroepen in het leven te roepen:

- een werkgroep bosbouwambachten, bestaande uit vertegenwoordigers van de AVIH, de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren, het Staatsbosbeheer en de Voedingsbonden;
- een werkgroep binnen de hoofdafdeling sociale zaken bestaande uit vertegenwoordigers van de AVIH, de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren en de Voedingsbonden, die tot opdracht kreeg de c.a.o. voor de particuliere bosbouw en de houthandels c.a.o. ineen te vlechten tot een nieuwe bosbouw c.a.o.. De nieuwe c.a.o. zal worden afgesloten tussen de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren, de AVIH en de beide Voedingsbonden.

VIII Grondzaken en Ruimtelijke Ordening

8.1 Algemeen

In 1984 werden de activiteiten die het Bosschap op het terrein van grondgebruik en ruimtelijke ordening ontwikkelt, uitgebreid. Er werd een begin gemaakt met het systematisch volgen van bestemmingsplannen van de gemeenten, waarbinnen bossen zijn gelegen, ter-

wijl ook wijzigingen van de grenzen van de bebouwde kom ex art. 1 lid 5 van de Boswet stelselmatig worden gecontroleerd.

8.2 *Bosbouw en planologie*

Op 27 september 1984 stelde het bestuur de nota "Bosbouw en Planologie" vast. In deze nota geeft het Bosschap zijn visie op bos en bosbouw in relatie tot de ruimtelijke ordening.

De nota gaat in op het wezen van de bosbouw, de functies van het bos, de facet- en sectorplanning met betrekking tot het bos en de bosbouw en de plaats van het bos en bosbouw in streekplannen en bestemmingsplannen.

In de nota wordt gepleit voor een duidelijk eigen en zelfstandige plaats voor bossen in streekplannen, hetgeen kan worden bereikt door aan bossen de aanduiding "bosgebied" of "boszone" te geven.

In bestemmingsplannen dienen de bossen, die verschillende functies gelijktijdig vervullen te worden aangeduid als "bos" of "bosgebied". Verreweg de meeste bossen komen voor deze bestemming in aanmerking. Bossen met bijzondere natuurwetenschappelijke waarden dienen te worden bestemd tot "bos met bijzondere natuurwaarden" indien de instandhouding en ontwikkeling van dat bos primair zijn gericht op die natuurwaarden. De bestemming "natuurgebied" dient te worden gereserveerd voor die gevallen waar het gaat om niet beboste natuurgebieden en voor gebieden, die wel bos dragen, maar waar de instandhouding van het bos om redenen van behoud of ontwikkeling van bepaalde bijzondere en kwetsbare natuurwaarden, geen doen meer blijft.

De nota verscheen in druk en werd toegezonden aan onder meer provincies en gemeenten. De nota heeft geleid tot een groot aantal positieve reacties.

8.3 *Wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening*

Van groot belang voor de ruimtelijke ordening was de wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, die na een voorbereiding door de regering vanaf 1978 op 23 mei 1984 door de Tweede Kamer werd aanvaard en op 1 juli 1986 (grotendeels) van kracht wordt.

In de laatste fase van de kamerbehandeling heeft het Bosschap nog contact gehad met leden van de Tweede Kamer teneinde een gunstige amendering van het aanvankelijk voorliggende wetsvoorstel te bewerkstelligen.

Het uiteindelijke resultaat kan als redelijk positief worden beoordeeld. Samengevat zien de belangrijkste wijzigingen er als volgt uit:

- de Memorie van Toelichting op de rijksbegroting dient een wetgevingsprogramma te bevatten gericht op harmonisatie en coördinatie van ruimtelijk relevante wetgeving;
- de Planologische Kernbeslissingsprocedure (PKB-procedure) wordt in de wet verankerd, met een aan termijnen gebonden behandelingen- en vaststellingsschema;
- de bestuurlijke binding van het streekplan is vergroot doordat erin moet worden aangegeven in hoeverre Gedeputeerde Staten mogen afwijken van de in het plan neergelegde van wezenlijk belang zijnde beslissingen. Dit is ook voor gemeentebesturen van belang!;
- een ieder kan tegen een ministeriële aanwijzing Kroonberoep aantekenen;
- alle gemeentelijke plannen kennen een inspraakregeling;
- uitwerking en wijziging van een bestemmingsplan is een zaak van de gemeenteraad;
- art. 17, (bouwwerken die voorzien in een tijdelijke behoefte) kan worden gebruikt voor tijdelijke voorziening in permanente behoeften;
- de bezwarenprocedures (Raad en G.S.) zijn aan korte termijnen gebonden;
- het Kroonberoep, eveneens aan termijnen (van orde) gebonden luidt als volgt:

- plandelen waartegen bij G.S. geen bezwaren zijn ingediend zijn onherroepelijk;
- overige plandelen treden pas in werking nadat de Kroon zich heeft uitgesproken, tenzij de schorsende werking op een verzoek aan de voorzitter van de Afdeling van Geschillen van Bestuur van de Raad van State is opgeheven.
- de schaderegeling ex art. 49 is uitgebreid tot vrijstellingen, aanhoudingen en aanwijzingen evenwel nadat het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan ter visie is gelegd;
- de Raad van Advies van de Ruimtelijke Ordening (RARO) krijgt plaatsvervangende leden.

8.4 *Nationale Landschappen*

In de zomer van 1984 verscheen plotseling het bericht dat de Minister van Landbouw en Visserij de proef met (de vijf) Nationale Landschappen wilde stopzetten en wel om budgettaire redenen.

Het Bosschap berichtte de minister op 19 juli 1984 met verbazing van dit besluit kennis te hebben genomen. Hoewel het Bosschap zich steeds kritisch had opgesteld ten opzichte van nationale landschappen, was het van oordeel dat het niet juist zou zijn de proef alleen om budgettaire redenen te staken. Een beleidsvoornemen als het onderhavige behoort te stoelen op de resultaten van een evaluatie van lopende proefnemingen waarbij alle belanghebbenden worden betrokken. T.a.v. één proef, te weten het proefgebied Nationaal Landschap Veluwe, werd vervolgens opgemerkt dat de aldaar opgedane ervaringen, positief zijn, zodat beëindiging van het overleg betreurd zou moeten worden. Per proefgebied is een evaluatie en op basis daarvan een definitieve standpuntbepaling gewenst, zo liet het Bosschap de bewindsman weten.

Tijdens de behandeling van de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij in november 1984 heeft de Kamer de minister niet tot andere gedachten kunnen bewegen, al werd wel een nadere evaluatie toegezegd.

''de landschappelijke betekenis van bos''

8.5 *Reacties op provinciale nota's en plannen*

Nu het door het Bosschap gewenste ruimtelijke beleid ten aanzien van bossen in de loop van de verslagperiode concreet gestalte kreeg, was het mogelijk adequaat te reageren op ontwerp-streekplannen en andere provinciale nota's. Het Bosschap reageerde op de volgende (voor)ontwerp-streekplannen:

Noord Drenthe (22 oktober 1984), Noord-Oost Overijssel (8 juni 1984), Twente (13 juli 1984), Gooi- en Vechtstreek (27 november 1984), Zuid-Holland West, Zuid-Holland Oost (10 december 1984), Noord Drenthe (19 december 1985), IJsselvallei (10 juli 1985), Veluwe (11 december 1985), Midden Gelderland (13 december 1985) en Evaluatie West- Midden- en Oost Brabant (1 april 1985).

In veel gevallen werd voorafgaand aan de verzending van een reactie overleg gepleegd met de betrokken provincie en vertegenwoordigers van de bosbouw uit de desbetreffende regio's en het Staatsbosbeheer.

8.6 *Regionale bosplannen*

In twee provincies - te weten Gelderland en Utrecht - is het Bosschap betrokken bij de voorbereiding van regionale bosplannen. Het betreft in zekere zin experimenten.

In de provincie Gelderland gaat het om een regionaal bosplan voor de Veluwe. Het plan wordt in nauwe samenwerking tussen provincie, bouseigenaren/beheerders, gemeenten en Staatsbosbeheer voorbereid in samenhang met de integrale deelplannen, die in het kader van het proefgebied Nationaal Landschap Veluwe worden opgesteld.

In Utrecht werd de werkgroep regionaal bosplan op 9 april 1984 geïnstalleerd. De samenstelling is vergelijkbaar met die in Gelderland. De werkgroep kreeg tot taak een regionaal bosplan op te stellen met als uitgangspunt de volgende doelstellingen:

- het uitwerken van de aanduidingen voor de bosgebieden in het streekplan, met inachtneming van het planologisch beleid van rijk, provincie en gemeenten;
- het doen van aanbevelingen m.b.t. de beheersmodellen en de bosdoeltypen;
- het formuleren van richtlijnen voor de bestemming van bos t.b.v. het streekplan.

In november 1985 verscheen het Regionaal Bosplan Utrecht. Dat plan doorloopt, parallel met het ontwerp-streekplan Utrecht, een inspraakfase. Voor wat de facetlijn betreft wordt uitgegaan van het gestelde in het MJP. Dit komt overeen met de visie van het Bosschap daaromtrent.

Het gewenste beheer is - na vooroverleg met de bouseigenaren - uitgewerkt in mogelijke bosdoeltypen, waarbij rekening is gehouden met de betreffende groeiplaatsomstandigheden. Er wordt verwacht dat vrijwel alle bosbeheerders zich zullen kunnen vinden in deze benadering. De resultaten van de inspraak zijn eerst in 1986 te verwachten.

8.7 *Bestemmingsplannen*

De activiteiten van het Bosschap op het gebied van de bestemmingsplannen werden in 1984 uitgebreid, in die zin dat aan alle gemeenten waarbinnen bos van enige omvang is gelegen, na publicatie van een voorbereidingsbesluit het verzoek wordt gericht betrokken te worden bij het vooroverleg over het op te stellen bestemmingsplan, c.q. een voorontwerp-plan te mogen ontvangen voor het geven van commentaar, indien en voorzover in het desbetreffende gebied bos is gelegen. Deze (schriftelijke) procedure leidde in de verslagperiode tot directe contacten met diverse gemeenten. In het kader daarvan konden concrete afspraken over de verder te volgen werkwijze worden gemaakt.

Naar aanleiding van ontwerp- bestemmingsplannen wordt zonodig ter plaatse een onderzoek ingesteld. Daarbij wordt behalve naar de gegeven bestemmingen ook naar de voorschriften gekeken.

Het Bosschap maakt bezwaar tegen ontwerp plannen indien daarin (aanzienlijke) afwij-

kingen worden geconstateerd van de in de nota "Bosbouw en Planologie" neergelegde uitgangspunten. Veldwerk heeft uitsluitend plaats indien de bestemmingsplankaart afwijkt van en de stafkaarten en de zeer goed hiervoor bruikbare VVV-kaarten. Een beperkt onderzoek derhalve. Indien mogelijk en gewenst heeft overleg plaats met belanghebbenden (boseigenaren, rentmeesters e.d.) en het Staatsbosbeheer.

Aan hoorzittingen, overleg met stedenbouwkundige bureau's en besprekingen met gemeenten wordt naar bevind van zaken deelgenomen.

8.8 *Onderzoek gemeentelijke bestemmingsplannen*

Teneinde enig inzicht te krijgen in de problematiek van de bossen in het kader van gemeentelijke bestemmingsplannen werd mede ter ondersteuning van eventueel in te dienen bezwaren tegen bestemmingsplannen door het Bosschap een onderzoek ingesteld naar de aan bossen gegeven bestemmingen binnen het streekplangebied Twente (21 gemeenten), de Agglomeratie Eindhoven (7 gemeenten) en het streekplangebied Noord Drenthe (6 gemeenten).

Bekend waren de onderzoeken naar bestemmingsplannen buitengebied van C. de Koning in de provincie Utrecht (1981) en G. M. W. Ronden van de Veluwe (1983). De eerste constateerde dat bossen maar liefst in 29 verschillende bestemmingen met daarbij behorende doeleindenomschrijvingen waren ingedeeld. De Veluwe gaf ook een zeer gedifferentieerd beeld te zijn.

Uit de door het Bosschap ingestelde onderzoeken bleek kort samengevat het volgende:

a. Twente (22 juni 1984)

- in Twente ligt in 20 van de 21 gemeenten bos;
- twee-derde van de gemeenten hebben aan bijna alle binnen hun territorium liggende bossen een bestemming "bos" gegeven;
- voor bossen gelegen in niet op bos toegespitste bestemmingen geldt, dat er vergeleken met de bosbestemmingen:
 - . onduidelijkheden bestaan voorzover het betreft het oprichten van "(andere) werken" (afrastering, borden, banken);
 - . minder of geen mogelijkheden zijn voor het stichten van gebouwen (gereedschapshuur/berging/schuilhut), dan bij de bosbestemmingen;
 - . idem voor op de jacht en de brandpreventie gerichte voorzieningen;
 - . meer en vaak onnodig aanlegvergunningen worden vereist;
 - . een zodanig zware procedure en/of afweging plaatsheeft alvorens een aanlegvergunning wordt afgegeven dat kan worden betwijfeld of adequaat bosbeheer mogelijk is.
- de voorschriften in de gebieden met de bestemming bos zijn redelijk en bieden in de meeste gevallen voldoende mogelijkheden voor normale exploitatie en onderhoud, gericht op multifunctioneel bosbeheer.
- de recreatieve ontwikkeling van bossen is in het algemeen onvoldoende geregeld (geen mogelijkheid voor zelfs eenvoudige voorzieningen).

b. Agglomeratie Eindhoven (27 augustus 1984)

- in alle zeven onderzochte Brabantse gemeenten nabij Eindhoven is het overgrote deel van het bosareaal adequaat omschreven en neergelegd in de daarop betrekking hebbende bestemmingsplannen.
- de voorschriften in de gebieden met de bestemming bos en - zij het in iets mindere mate - de bestemming natuur bieden voldoende mogelijkheden voor de normale exploitatie en voor onderhoud gericht op multifunctioneel bosbeheer.
- de voorzieningen ten behoeve van passieve recreatie in bossen alsmede ten behoeve van brandpreventie verdienen meer aandacht.

c. Drenthe (8 oktober 1984).

- helaas moet worden geconcludeerd dat een onevenredig groot areaal bos een bestemming heeft gekregen waarbij het accent ligt op natuurbehoud danwel een bestemming natuurgebied of zelfs natuurmonument.
- de voorschriften geven onvoldoende ruimte voor een beheer gericht op multifunctionaliteit; vooral de aanlegvoorschriften zijn te zeer belemmerend.
- aan passieve vormen van recreatie wordt geen of te weinig aandacht geschonken.
- in het landelijk beeld wijken de hier gegeven bestemmingsbepalingen sterk af van de in het algemeen geldende bepalingen.

Uit alle drie onderzoeken blijkt, dat meer standaardisatie van bestemmingen en voorschriften dringend gewenst is. Dit zou in het bijzonder van belang zijn voor eigenaren van bosbezittingen die in meer dan één gemeente liggen.

In 1985 zijn o.a. de bestemmingsplannen van de gemeenten, liggende in het streekplan Gooi- en Vechtstreek, onderzocht. Zo ook van de gemeenten liggende in het streekplan IJsselvallei. Beide onderzoeken - die niet worden gepubliceerd - zijn betrokken bij de reacties die zijn ingediend op de genoemde streekplannen.

Ook werden op verzoek van enkele gemeenten (o.a. Nunspeet, Arnhem, Gorssel) t.b.v. het voorontwerp van een bestemmingsplan onderzoeken gedaan resp. werd overleg gevoerd met bosbeheerders over de gewenste bestemmingsaanduidingen.

8.9 *Standaardisatie bestemmingsplanbepalingen*

Het Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (NIROV) liet eind 1983 een ontwerp rapport het licht zien, getiteld: "Op dezelfde leest", inhoudende een voorstel tot standaardisatie van bestemmingsplanbepalingen. Omdat in de overigens vrij uitgebreide regelingen geen afzonderlijke bosbestemming voorkwam, gaf het Boschap op 31 januari 1984 zijn visie op deze richtlijnen. In april werd op een studiedag van het NIROV de visie van het Boschap ook mondeling onderstreept. In het uiteindelijk rapport dat in juni 1984 verscheen, worden de bossen ondergebracht onder natuurgebieden. Daartegen heeft het Boschap grote bezwaren.

Een en ander vormde de aanleiding tot de opstelling door de commissie ruimtelijke ordening van zeer concrete op de bosbouw geënte gestandaardiseerde bestemmingsplanvoorschriften. In het kader van de voorbereiding daarvan werden gesprekken gevoerd met het Staatsbosbeheer en enkele stedenbouwkundige adviseurs.

Bekend zijnde met het feit dat ook het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening doende was te komen tot gestandaardiseerde bestemmingsplanvoorschriften heeft het Boschap op 19 december 1984 een proeve van deze voorschriften aan het ministerie toegezonden. De reactie daarop was positief zodat het Boschap in 1985 verder werd betrokken bij het zgn. "Onderzoek uniformering standaardisering bestemmingsplan". Een voor de planologische toekomst van de Nederlandse bossen belangwekkende zaak. Uitgangspunt bij de besprekingen op het ministerie was de nota "Bosbouw en Planologie". De verdere ontwikkelingen worden met belangstelling afgewacht.

8.10 *Natuurbeschermingswet*

In het verslag over de jaren 1983/1983 werd reeds melding gemaakt van het ingestelde beroep tegen de aanwijzing van de "Neterselse en Mispelindse Heide" onder Hooge en Lage Mierde als beschermd natuurmonument. Voor een belangrijk boscomplex van het landgoed "de Utrecht" (ca 450 ha) moest worden gevreesd dat verregaande beperkingen aan de bosbouwkundige bedrijfsvoering zouden worden opgelegd.

"beekbegeleidend bos"

De behandeling van het beroep door de Raad van State had plaats op 14 juni 1985. Het Bosschap lichtte zijn beroepsschrift uitvoerig en gemotiveerd nader toe. Daartoe was o.a. vooraf nader planologisch onderzoek verricht in de zeven betrokken gemeenten.

Op 20 september 1985 had een zgn. "descente" plaats op het landgoed "de Utrecht". De Raad van State liet zich ter plaatse uitvoerig informeren over de gevolgen van de eventueel op te leggen beperkingen. Het Koninklijk Besluit zal nog wel de nodige tijd op zich laten wachten.

8.11 *Bebouwde kom Boswet*

Gemeenten stellen een bebouwde kom op grond van de Boswet (ex art. 1 lid 5) vast. Binnen die komgrens geldt (eventueel) de gemeentelijke kapverordening, terwijl toepassing van bosbijdrage regelingen is uitgesloten. Daarom is grote zorgvuldigheid met de vaststelling van deze bebouwde komgrens geboden.

In 1984 werd aandacht besteed aan de vaststelling van bebouwde komgrenzen ingevolge de Boswet van de gemeenten Bathem, Breukelen, Norg, Roggel, Tegelen, Vleuten & de Meern, Warmond en Westerschouwen. In 1985 waren dat onder meer de gemeenten Amsterdam, Beek (L), Beuningen, Bergen op Zoom, Den Helder, Ede, Hatthem, Hontenisse, Kerkrade en Meppel. Aan de door het Bosschap gegeven reacties terzake werd meestal verregaand tegemoet gekomen.

IX Waterschapslasten

Het Bosschap reageerde op 1 augustus 1984 op de ontwerp verordening van het Waterschap Regge & Dinkel, waar sprake was van een ingrijpende systeemverandering. Voor het waterschap is deze reactie mede aanleiding geweest het wijzigingsvoorstel terug te nemen.

Op 6 augustus 1984 zond het Bosschap een uitvoerige brief aan het (nieuw gevormde) waterschap Oost Veluwe, waarbij zowel werd ingegaan op het classificatiesysteem als op de ontwerp heffingsverordening. Daarbij werd er onder meer op gewezen, dat bij de omslagheffing rekening moet worden gehouden met de verbetering van het produktievermogen van de grond welke het gevolg is van de waterschapsactiviteiten. Ook werd gewag gemaakt van het feit, dat bossen in veel gevallen nadeel ondervinden van de waterschapsactiviteiten, die primair verbetering van de externe produktieomstandigheden in de landbouw tot doel hebben.

Het Bosschap wees er op, dat het waterschap weliswaar een reductieregeling voor bossen kent, maar dat daarmee nog niet is bepaald wat het profijt of de verbetering van het opbrengend vermogen van de grond voor de bosbouw in economische zin is.

"loofbos met watergang"

Het waterschap werd verzocht de ontwerp-belastingverordening en het classificatiesysteem op de genoemde punten nader te bezien en aan te passen.

Op 12 september 1984 werd voor de regio Drenthe van de Nederlandse Vereniging van Bos-eigenaren een voordracht gehouden over bosbouw en waterschapslasten.

Op 15 januari 1985 werd bezwaar aangetekend tegen het classificatiesysteem van het Waterschap Riegmeer in Drenthe.

X Maatregelen ter bescherming van bossen

10.1 De problematiek van de verzuring van het milieu.

Op 18 januari 1984 hebben de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne en de Minister van Landbouw en Visserij een notitie over de problematiek van de verzuring van het milieu aan de Tweede Kamer aangeboden.

Bij schrijven d.d. 14 maart 1984 gericht aan de Vaste Commissie van Milieubeheer uit de Tweede Kamer wees het Bosschap erop, dat de problematiek van de verzuring voor de bosbouw bijzonder belangrijk is.

De vitaliteit van de bossen blijkt ernstig te zijn aangetast.

Het Bosschap constateerde, dat in de notitie van de beide bewindslieden slechts zijdelings werd ingegaan op de gevolgen van eventueel optredende massale bossterfte voor de houtvoorziening en de werkgelegenheid. Het Bosschap vreesde dat deze gevolgen zeer verstrekkend zullen zijn en het meende dan ook dat daarom aan deze twee aangelegenheden bijzondere aandacht behoort te worden geschonken. Niet uit het oog mag worden verloren, dat ook de bossterfte in ons omringende landen van invloed zal zijn op de situatie in Nederland.

Er is alle reden om alert te zijn en passende maatregelen te nemen. Deze moeten, zoals ook in de notitie van de bewindslieden werd gesteld, liggen op het terrein van het onderzoek en op het gebied van het effectief terugdringen van de luchtverontreiniging, zowel nationaal als internationaal, naar een voor het natuurlijk milieu aanvaardbaar niveau, afgestemd op de draagkracht van dat milieu.

Het Bosschap was van oordeel dat hier te lande in het kader van het luchtverontreinigingsonderzoek meer meetstations in bossen moesten worden ingericht. Voorts achtte het Bosschap het van belang, dat ook wordt onderzocht of de waargenomen verminderde vitaliteit van het Nederlandse bos mede samenhangt met de droogte van de twee voorgaande jaren. Het werd namelijk niet uitgesloten geacht dat ook "verdrogingseffecten" zijn opgetreden.

Met het nemen van maatregelen zal dus het Bosschap niet kunnen worden gewacht tot het ingewikkelde mechanisme dat met de luchtverontreiniging samenhangt volledig is ontrafeld.

Met betrekking tot de uitbreiding van een net van meetstations wees het Bosschap op de ontwerp verordening van de E.E.G. voor een gemeenschappelijke actie tot verbetering van de bescherming van de bossen in de Gemeenschap tegen brand en zure neerslag, die communautaire medefinanciering van het onderzoek met behulp van meetstations in uitzicht stelt.

Het Bosschap onderschreef hetgeen in de notitie was gesteld met betrekking tot de bekalking van bossen en natuurterreinen. Bekalking van deze terreinen is praktisch niet uitvoerbaar, in feite onbetaalbaar en in verband met de afbraak van humus ook ongewenst. Luchtverontreiniging dient naar de mening van het Bosschap aan de bron - door effectieve bestrijding van de uitworp van schadelijke stoffen - te worden betreden.

"de gevolgen van zure regen"

Met betrekking tot de maatregelen die werden voorgesteld ter beperking van de huidige onaanvaardbaar grote luchtverontreiniging was het Bosschap van oordeel dat deze niet snel genoeg zullen leiden tot de voor de bosbouw gewenste verlaging van de emissieplafonds voor verontreinigende stoffen. De uitstoot van zwaveldioxide, stikstofdioxide, ammoniak en lood diende volgens het Bosschap in de komende 5 jaren - de planperiode van het Indicatief Meerjarenprogramma Lucht 1984-1988 - ten opzichte van het huidige belastingsniveau met tenminste de helft te worden teruggebracht. Dit verlangen sluit aan bij een in genoemde meerjarenprogramma opgenomen gegeven, waaruit blijkt dat in ons land voor natuurlijke vegetatie een reductie van de concentraties van stikstofdioxide met 50 a 80% noodzakelijk wordt geacht.

De problematiek van de verzuring bleef het Bosschap gedurende de gehele verslagperiode bezighouden. In de loop van 1985 besloot het bestuur een werkgroep zure regen in te stellen, die tot taak kreeg het bestuur van het Bosschap te adviseren inzake het aantonen en vaststellen van schade aan bossen door zure regen en aan te geven of en zo ja, welke mogelijkheden er zijn om deze schade te verhalen.

10.2 *Dierlijke meststoffen*

Op 16 december 1985 zond de Minister van Landbouw en Visserij naar verschillende organisaties voorontwerpen inzake gebruik van en heffingen op dierlijke meststoffen met het verzoek terzake te adviseren. De tot stand te brengen wettelijke regelingen zullen kunnen bijdragen aan een schoner milieu en afneming van zure depositie, hetgeen voor bossen van groot belang is. Voor landbouwgrond wordt een maximale bemestingsnorm voorzien, uitgedrukt in fosfaat. Voor overschrijding van deze norm dient te worden betaald. De bemesting van bossen en natuurterreinen zal onderworpen worden aan een streng regime. Voor snelgroeibossen op landbouwgrond wordt gedacht aan de maximum norm voor bouwland (bij "verzadiging" 70 kg fosfaat per ha jaar). In de winter geldt een uitrijverbod.

Het Bosschap bracht zijn advies niet meer uit in deze verslagperiode.

10.3 *Enquête toezicht bossen*

In 1985 hield het Bosschap een enquête inzake de toezichtsproblematiek waaraan door 847 bosbedrijven werd deelgenomen.

Uit de enquête bleek dat:

- 42% van de geënuquêteerde bosbedrijven aan de enquête meewerkten;
- maar liefst 92,5% van de bosbedrijven die aan de enquête meewerkten behoefte heeft aan toezicht;
- op 86% van de bosbedrijven die aan de enquête meewerkten daadwerkelijk toezicht wordt uitgeoefend;
- 36% van de bosbedrijven die aan de enquête meewerkten eigen personeel heeft dat toezicht uitoefent;
- 19% van de bosbedrijven die aan de enquête meewerkten een eigen jachtopzichter heeft;
- op 31% van de bosbedrijven die aan de enquête meewerkten de eigenaar (mede) toezicht uitoefent; op bijna 12% van de bosbedrijven de eigenaar het toezicht alleen uitoefent;
- bijna 22% van de aan de enquête meewerkende bosbedrijven de uitoefening van het toezicht mede over laten aan de politie; op bijna 2% van de bosbedrijven het toezicht uitsluitend door de politie wordt uitgeoefend;
- op circa 45% van alle aan de enquête meewerkende bosbedrijven een koppeling bestaat tussen het gewone toezicht en het jachtoezicht;

- op 28% van de aan de enquête meewerkende bosbedrijven (een) jachtopzichter(s) is (zijn), die de status van onbezoldigd ambtenaar van politie heeft (hebben);
- 3,3% van de meewerkende bosbedrijven is geconfronteerd met een weigering op een verzoek om gekwalificeerd toezichthouder de status van onbezoldigd ambtenaar van politie te verlenen;
- 80% van de bosbedrijven die aan de enquête meewerkten in 1983 en 1984 werden geconfronteerd met diefstal, vernieling, vuilstort, stroperij of motorcross;
- op slechts 40% van de bosbedrijven die in 1983 en 1984 met diefstal etc. werden geconfronteerd de daders van één of meer gepleegde ontoelaatbare handelingen konden worden opgespoord;
- opsporing in 40% van de gevallen geschiedde door eigen toezichthoudend personeel (inclusief jachtopzichters), in 32% van de gevallen door de politie, in 14% van de gevallen door de eigenaar zelf en in de overige gevallen door derden;
- bijna 30% van de bosbedrijven die meewerkten aan de enquête in 1983 en 1984 in circa 1.000 gevallen de hulp van de politie heeft ingeroepen. Aan 68% van de hulpvragende bosbedrijven verleende de politie tijdige assistentie. Deze tijdige assistentie had betrekking op circa 80% van de aanvragen om politiehulp.

10.4 *Schade aan bossen als gevolg van grondwaterwinning*

Het Bosschap en de NV Waterleidingmaatschappij Oostelijk Gelderland (WOG) werden de laatste jaren verscheidene malen geconfronteerd met de vraag of door grondwaterstandverlaging, ten gevolge van grondwaterwinning, de waarde van de bossen en/of de houtproductie nadelig wordt beïnvloed. Dit leidde in 1981 tot overleg tussen de WOG en het Bosschap enerzijds en het Staatsbosbeheer en de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (CoGroWa) anderzijds. Besloten werd een werkgroep bosschade in het leven te roepen die tot taak kreeg een oriënterend onderzoek te doen naar de mogelijkheid om de aard en de omvang van de schade vast te stellen aan bossen als gevolg van grondwaterstandverlaging door grondwaterwinning in het voorzieningsgebied van de WOG en naar de omvang van de kosten van mogelijk onderzoek voor het bepalen van deze schade. De schade, die de boseigenaar kan ondervinden van een grondwaterwinning kan zich uiten in de inkomenssfeer (vermindering van de opbrengst/verhoging van de uitgaven) en mogelijk ook in de vermogenssfeer (vermindering van de markt-/balanswaarde). Ten aanzien van de laatste schade (vermogenssfeer) bestond binnen de werkgroep geen eensluidende mening. Met betrekking tot de inkomensschade gaf de werkgroep er de voorkeur aan dat deze jaarlijks wordt vergoed.

De werkgroep constateerde, dat de huidige onderzoeksresultaten geen praktisch bruikbare en betrouwbare methode bieden voor het bepalen van houtproductieschade. Daarom werd door de werkgroep op basis van praktische kennis een procedure ontworpen, die in beginsel kan leiden tot bepaling van houtproductieschade.

De werkgroep achtte voor verdere ontwikkeling van de procedure en om uitspraken over de grootte van de schade beter te kunnen onderbouwen, meer fundamenteel onderzoek nodig naar de relatie tussen vochtvoorziening en groei van bomen. Ook achtte zij verfijning van de groeiverwachtingstabellen ten aanzien van de relatie groeiverwachting-vochtvoorziening noodzakelijk. Alvorens tot grondwaterwinning wordt overgegaan dient de toestand van de bossen te worden vastgelegd, aldus de werkgroep.

Het Bosschap verenigde zich met de door de werkgroep ontworpen procedure tot vaststelling van schade door wateronttrekking. Indien mocht blijken dat bijstelling ervan of nader onderzoek nodig is, zal het Bosschap daarop aandringen.

''de watermerkziekte in wilg''

10.5 De bestrijding van de watermerkziekte in de wilg

Bij schrijven d.d. 20 januari 1984 wendde de directeur van de Dorschkamp zich terzake van de bestrijding van de watermerkziekte in de wilg tot het Bosschap. De brief ging vergezeld van een artikel van de heer De Kam van de Dorschkamp, waarin onder andere werd uiteengezet, dat de slechte sanitaire situatie met betrekking tot de watermerkziekte van de wilg in Nederland een belangrijke oorzaak is van het afsterven van deze boomsoort.

In de brief van de directeur van de Dorschkamp werd aangedrongen op het nemen van beleidsmaatregelen, zoals het vellen van aangetaste wilgen, het spoedig snoeien van aangetaste knotwilgen, zodra die ziektesymptomen vertonen en het regelmatig (eens in de vijf jaar) snoeien van niet door watermerkziekte aangetaste knotwilgen.

De directeur van de Dorschkamp eindigde zijn brief met de zinsnede, het op prijs stellen het oordeel van het Bosschap over te treffen beleidsmaatregelen ter bestrijding van de ziekte te mogen vernemen, omdat zonder het treffen van de door hem genoemde beleidsmaatregelen voortzetting van het onderzoek gericht op deze ziekte niet erg zinvol lijkt.

Na terzake bij de commissie schadelijke dieren advies te hebben ingewonnen berichtte het dagelijks bestuur van het Bosschap dat directeur van de Dorschkamp bij schrijven d.d. 13 juni 1985 dat het te ontwikkelen beleid ter bestrijding van de watermerkziekte dient te zijn gericht op:

- a. stimulering d.m.v. actieve voorlichting van het regelmatig en bij ziekte zo spoedig mogelijk snoeien van knotwilgen, van de ruiming van aangetaste bomen of van de omvorming daarvan tot knobomen;
- b. het afzien van aanplant van ziektegevoelige variëteiten van *Salix alba* op de terreinen in eigendom en beheer van de rijksoverheid zelf en het ontmoedigen van de aanplant daarvan op terreinen van lagere overheden zoals provincies, gemeenten en waterschappen en van particulieren door daarvoor geen be- of herbebossingsbijdragen of andere overheidsbijdragen zoals de Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos toe te kennen;

- c. verwijdering uit de Rassenlijst voor naald- en loofboomsoorten in Nederland van die variëteiten van *Salix alba*, welke zeer gevoelig zijn voor de watermerkziekte, zoals *Salix alba* "Calva", *Salix alba* "Drakenburg", *Salix alba* "Lichtenvoorde" en *Salix alba* "Liempde";
- d. voortzetting en intensivering van het wilgenresistentieonderzoek op de Dorschkamp.

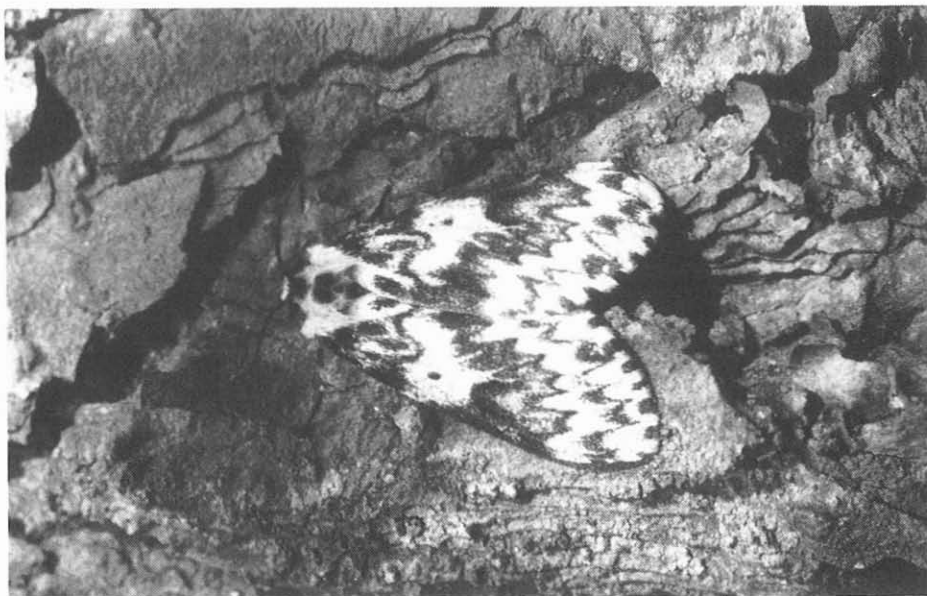
Het dagelijks bestuur tekende daarbij aan dat de invoering van een verplichting om wilgen die door de watermerkziekte zijn aangetast te ruimen danwel om te vormen tot knotwilgen niet wenselijk achtte, omdat geen zekerheid bestaat dat een dergelijke maatregel effectief zal zijn. Om dezelfde reden werd het niet zinvol geacht bij de minister te pleiten voor een bijdrageregeling in de kosten van ruiming van aangetaste wilgen.

10.6 *De nonvlinderplaag in Zuid Nederland*

In deze verslagperiode deed zich een nonvlinderplaag voor op een aantal plaatsen in Zuid-Oost Noord-Brabant en Limburg. Voor de gemeente Luyksgestel vormde deze plaag aanleiding om een verordening in het leven te roepen om de verspreiding van de nonvlinder tegen te gaan.

Het bestuur van het Bosschap besloot de commissie schadelijke dieren de vraag voor te leggen of een Bosschapsregeling ter bestrijding van de nonvlinder diende te worden getroffen. Het voordeel van een Bosschapsregeling zou zijn, dat zij landelijke werking heeft, hetgeen de effectiviteit van de bestrijding zou bevorderen.

De commissie schadelijke dieren had haar advies aan het einde van de verslagperiode nog niet gereed.

"de nonvlinder"

XI Het Zaadcomité

Het Zaadcomité dat tot taak heeft te bevorderen dat voldoende genetisch optimaal zaad beschikbaar komt voor de Nederlandse bos- en landschapsbouw, beraadde zich in 1984 over een inventarisatie-onderzoek om te komen tot uitbreiding van het aantal opstanden van beuk en eik, dat geschikt is om te dienen als hoogwaardige zaadbron voor deze boomsoorten. Het beraad leidde er toe dat door de Dorschkamp met financiële steun van het bedrijfsleven in de periode van mei tot en met september 1984 een inventarisatie werd gemaakt van potentiële, voor zaadwinning geschikte, opstanden van eik en beuk.

Dankzij het onderzoek was het mogelijk een aanzienlijk aantal opstanden, vooral van eik als A selectie, aan de lijst van goedgekeurde opstanden in de Rassenlijst van naald- en loofbomen voor bos- en landschapsbouw in Nederland, toe te voegen.

Verder beraadde het Zaadcomité zich, daarbij gebruik makend van de aanwezigheid van 2 Nederlandse deskundigen ter plaatse, over de mogelijkheid om in de jaren 1984 en 1985 douglaszaad van hoogwaardige kwaliteit, speciaal geschikt voor de Nederlandse bosbouw, in de daarvoor geselecteerde opstanden in de Verenigde Staten te laten oogsten.

Deze onder controle te oogsten douglaszaden zouden dan kunnen worden gebruikt om de douglaszaadvoorziening in ons land voor de komende 5 à 10 jaar veilig te stellen, totdat de daarvoor in Frankrijk en Nederland in de afgelopen jaren aangelegde zaadgaarden in productie komen.

Een en ander leidde ertoe dat onder auspiciën van het Zaadcomité een combinatie van participanten uit de bosbouw, de bosplantsoenkwekerij, de bosbouwzaadhandel en de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor Boomkwekerijgewassen voor deze douglaszaadoogst in de VS kon worden gevormd, die een deel van de verblijfskosten van de deskundigen in de VS voor haar rekening nam en die zich bij een zich aldaar aandienende oogstmogelijkheid financieel garant stelde voor afname van ongeveer 245 kg douglaszaad uit de betreffende herkomstgebieden.

Op advies van het Zaadcomité besloot het dagelijks bestuur van het Boschap voor de jaren 1984-1986 in totaal f 10.000 beschikbaar te stellen voor het behoud van de zaadgaarde Junne (grove den) en de zaadgaarde Rovertse Heide (larix hybride). Voortzetting van het beheer van deze zaadgaarden werd wenselijk geacht i.v.m. variabiliteit en risicospreiding van in Nederland aanwezige zaadbronnen met genetisch hoogwaardig uitgangsmateriaal.

XII Boomfeestdag

De Boomfeestdag werd in 1984 in 546 en in 1985 in 550 gemeenten gevierd, waaraan telkens in totaal ongeveer 100.000 kinderen deelnamen.

XIII Bosbrandweer

13.1 Algemeen

In 1984 werden in totaal 168 branden in bossen en natuurterreinen geregistreerd, waarbij 65 ha bos en 147 ha natuurterrein verloren ging. De geschatte schade bedroeg f 119.000. De grootste brand ontstond op de Sallandse Heuvelrug bij Hellendoorn waar 25 ha bos en 30 ha hei in vlammen opgingen.

In het regenrijke jaar 1985 bedroeg het aantal branden slechts 75 met een totaal verbrand areaal van 34 ha en een schade van f 55.036. Een absoluut laagterecord.

Ongetwijfeld mag het mede aan de inzet van brandweer en bosbrandweerorganisaties worden toegeschreven dat ook in de jaren 1984 en 1985 de meeste branden spoedig na het uitbreken konden worden geblust.

jaar	aantal branden	verbrande oppervlakte in ha.			schade in gulden
		bos	natuurterrein	totaal	
1925 t/m 1939*	241	305	1893	2198	91.000
1940 t/m 1944*	381	660	2020	2680	235.000
1945 t/m 1955*	315	249	947	1196	113.365
1956 t/m 1965*	358	200	639	839	262.849
1966 t/m 1976*	267	220	585		538.893
1977 t/m 1980*	277	231	492	723	649.465
1980	282	153	306	456	747.988
1981	88	12	38	50	40.313
1982	213	40	645	685	115.393
1983	127	20	379	399	56.913
1984	168	65	147	212	119.118
1985	75	14	20	34	55.036

* gemiddeld

13.2 *EG actie ter bescherming van de bossen van de gemeenschap tegen brand*

Bij de Europese Gemeenschap is in voorbereiding een verordening van de Raad van Ministers van de gemeenschap voor een gemeenschappelijke actie tot verbetering van de bossen in de gemeenschap tegen brand en zure regen. Ter voorbereiding van deze actie subsidieert de Europese Commissie in de kosten van een aantal projecten op het gebied van de bosbrandbestrijding, zoals vliegtuigsurveillance en uitbreiding van verbindingssystemen.

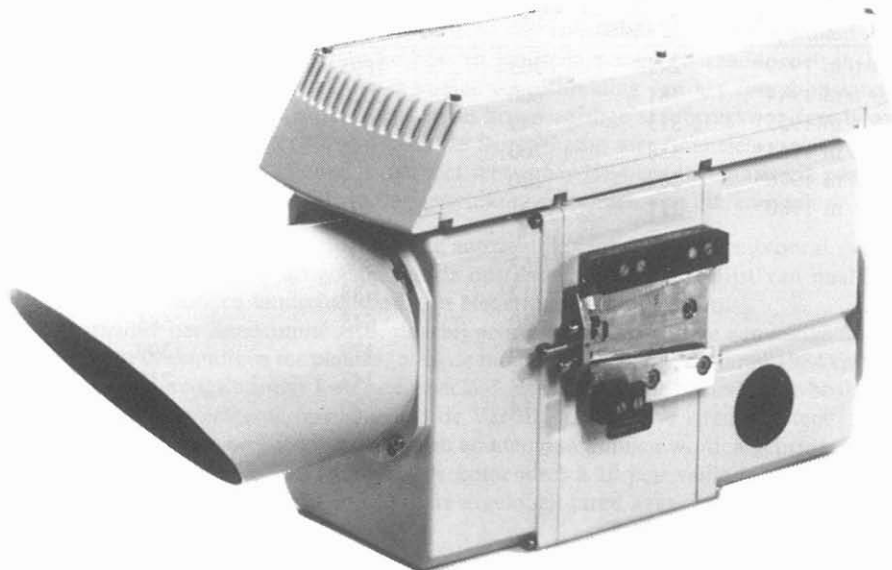
Voor het opstellen en uitvoeren van de voorbereidende actie in de periode van 1 juli 1985 tot 1 juli 1986 heeft het Boschap ten behoeve van een vijftal daaraan deelnemende regionale bosbrandweerorganisaties in ons land een overeenkomst gesloten met de EG. Het contract voorziet in een bijdrage van de EG ter grootte van 50% van de gemaakte kosten van door deze bosbrandweerorganisaties uit te voeren projecten op het gebied van vliegtuigsurveillance en verbindingssystemen met een totale waarde van f 500.000.

De voor Nederland gereserveerde bijdrage bedraagt ten hoogste f 250.000 (50% van f 500.000).

13.3 *Onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van een geautomatiseerd systeem voor de vroegtijdige detectie van bosbrand in Nederland.*

In het kader van de voorbereidende actie van de Europese Gemeenschap, gericht op de bescherming van bos tegen brand (zie 13.2), heeft in september 1985 een aantal personen uit de kring van het brandweerwezen, het bosbeheer en de industrie op uitnodiging van de Europese Commissie een bezoek gebracht aan Mont de Marsan in Les Landes in Frankrijk, teneinde kennis te nemen van een aldaar in gebruik zijnd warmtebeelddetectiesysteem met infraroodtechniek, gericht op een vroegtijdige ontdekking van bosbrand.

De mogelijkheden, die een geautomatiseerd detectiesysteem op basis van warmtebeeld of een andere geavanceerde techniek in beginsel bieden om op elk gewenst moment van de dag operationeel te kunnen zijn en om in een zo groot mogelijk werkgebied elk begin van brand in een zo vroegtijdig mogelijk stadium te kunnen vaststellen en melden, gaven de commissie bosbrandweer van het Boschap aanleiding om te onderzoeken of een dergelijk

"warmtebeeldcamera voor branddetectie"

systeem ook in ons land toepasbaar is. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan de Veluwe.

De commissie adviseerde het bestuur van het Bosschap een werkgroep proefneming bosbranddetectiesystemen in het leven te roepen, bestaande uit vertegenwoordigers van de regionale brandweer Noord West Veluwe, de Inspectie voor het Brandweerwezen in de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland, het Veluwse Bosbrandweer Comité, het Staatsbosbeheer, de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen van het Ministerie van Defensie, de Onderlinge Bossen Verzekeringsmaatschappij U.A. en het Fysisch, Electronisch Laboratorium van T.N.O. De firma's Philips Usfa BV en Telesignaal werden verzocht de werkgroep als adviseurs terzijde te staan.

XIV Voorstudie Informatica Stimulering Bosbouw

In 1984 werd door de Ministers van Economische Zaken, Onderwijs en Wetenschappen en Landbouw en Visserij een nota aan de Tweede Kamer aangeboden waarin het voornemen werd geuit de toepassing van de informatietechnologie te bevorderen. De toepassingssfeer betreft het bedrijfsleven, het onderwijs en het onderzoek.

Het Bosschap reageerde op genoemde nota met een voorstel tot stimulering van de toepassing van de informatica in de praktijk van het bosbeheer. Dit voorstel werd voorbereid door een speciaal daarvoor ingestelde ad hoc werkgroep Informatica-Stimuleringsplan Bosbouw.

Zij adviseerde het bestuur van het Bosschap:

- een stuurgroep informatica bosbouw in het leven te roepen, die tevens tot taak heeft:
 - . de verdere voorbereiding van een organisatiestructuur
 - . de begeleiding van de "projectvoorbereider"
 - . de stimulering van de introductie van de in pilot-situaties geteste en goed bevonden resultaten.

- een "projectvoorbereider" aan te stellen voor de duur van één jaar, die tot taak heeft in nauw overleg met belanghebbenden in de marktsector, beleid en onderzoek en begeleid door de stuurgroep informatica bosbouw, projecten gedetailleerd te omschrijven naar doel, duur, aanpak en kosten.
- de Minister van Landbouw en Visserij te verzoeken de aanstelling van de "projectvoorbereider" te subsidiëren in het kader van het Informatica-Stimuleringsplan van zijn departement.
- van de Minister van Landbouw en Visserij de principe-toezegging te vragen, dat hij bereid is in concrete projecten te subsidiëren.

Gelet op de beschikbaarheid van bestaande programmatuur voor diverse deelaspecten van de bedrijfsvoering, was de werkgroep van mening dat niet moet worden gewacht met het introduceren van hard- en software in de bosbouw, tot een volledig geïntegreerd systeem is ontwikkeld.

De werkgroep stelde dan ook voor, het bevorderen van de toepassing van de informatica langs twee wegen (A en B) te laten verlopen.

A. Het op korte termijn op de markt brengen van hard- en software voor toepassing van op zichzelf staande deelsystemen. Hiertoe behoren:

- Het introduceren van standaard inventarisatietechnieken (apparaten en software). De software moet compatibel zijn met een gestandaardiseerde data base.
- Het aanbieden van een aantal opstandgebonden programma's met betrekking tot de individuele opstand (groeisimulaties e.d.), die in combinatie kunnen worden gebruikt.
- Het ontwikkelen van een standaard data-base voor bosbedrijven. In eerste instantie voor de terreingegevens, in tweede instantie voor de bedrijfsgegevens.
- Het ontwikkelen en gebruiksvriendelijk maken van programmatuur voor de werkplanning.
- Houtmeten.

B. Het verder ontwikkelen van een geïntegreerd programma, waarin de deelsystemen onderling een functie vervullen en waarin een gestandaardiseerde data base als gemeenschappelijke noemer centraal staat.

Voorgesteld werd de onder A en B genoemde ontwikkelingen binnen een aantal pilot-bedrijven te doen plaatshebben, die aldus als aanjaagproject kunnen worden beschouwd. De eerste jaren zal daarbij het accent liggen op de onder A genoemde deelsystemen. Voor wat de te kiezen pilot-bedrijven betreft gaan de gedachten uit naar zodanige bedrijven, dat zij een goede doorsnede zijn van de bosbedrijven.

De werkgroep onderstreepte tot besluit dat voor de ontwikkeling van de onder A en B genoemde projecten een projectvoorbereider onmisbaar is en voorts, dat er op voorhand zekerheid moet zijn, dat de Minister van Landbouw en Visserij bereid is concrete projecten te subsidiëren.

Het bestuur van het Boschap verenigde zich met de conclusies van de werkgroep en bood de voorstudie bij schrijven d.d. 13 juni 1985 aan de Minister van Landbouw en Visserij aan met het verzoek om concrete projecten uit die voorstudie met inbegrip van de aanstelling van een projectvoorbereider te subsidiëren.

De minister deelde bij brief d.d. 28 oktober 1985 mede dat hij het rapport van het Boschap voor nadere advisering had voorgelegd aan de departementale stuurgroep Informatica-Stimuleringsplan.

XV In- en uitvoer van hout in 1984

omschrijving sortiment	invoer		uitvoer	
	m ³	f 1000	m ³	f 1000
palen van naaldhout (lengte 6 t/m 18 m) (geïnjecteerd of geïmpregneerd)	186	14	36	22
onbewerkt okoeméhout	20.095	9.208	1	1
onbewerkt limbahout	23	11	-	-
onbewerkt obéchéhout	4.978	1.984	284	111
onbewerkt sipohout	2.322	2.002	255	165
onbewerkt makoréhout	408	319	46	45
onbewerkt azobéhout	69.500	25.275	3.563	1.481
ander onbewerkt tropisch loofhout	25.322	16.546	7.473	4.232
tropisch loofhout vierkant behakt of bezaagd	9.667	6.097	2.825	2.308
gezaagd limbahout dikte meer dan 5 mm	482	325	192	103
gezaagd sipohout dikte meer dan 5 mm	2.675	2.924	1.235	1.330
gezaagd merantihout dikte meer dan 5 mm	318.060	288.417	102.989	106.431
gezaagd azobéhout dikte meer dan 5 mm	31.489	21.889	5.891	6.187
ander gezaagd tropisch loofhout dikte meer dan 5 mm	169.054	154.811	36.957	40.325
tropisch loofhout in platen dikte 1 mm of minder	2.465	7.963	6.281	14.498
tropisch loofhout in platen dikte meer dan 1 mm	15.564	17.400	549	859
ander hout in platen dikte 1 mm of minder	4.616	16.180	1.585	7.200
ander hout in platen dikte meer dan 1 mm	36.463	23.956	2.181	1.840
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van eik	25.803	7.516	2.178	880
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van beuk	30.300	4.565	655	263
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van populier	48.346	4.514	13.434	1.361
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van noten	169	122	404	52
gezaagd eikehout dikte meer dan 5 mm	107.464	123.213	19.165	22.347
gezaagd beukehout dikte meer dan 5 mm	38.785	14.843	3.523	1.563
gezaagd populierehout dikte meer dan 5 mm	7.891	2.577	3.388	1.061
gezaagd notehout dikte meer dan 5 mm	219	191	14	36
ander gezaagd hout dikte meer dan 5 mm	12.848	14.161	9.719	13.281
onbewerkt pulphout van naaldhout 1)	183.224	12.292	250.230	12.631
onbewerkt zaaghout en hout van naaldhout bestemd om te worden gesneden of geschild	47.039	4.975	13.454	869
mijnhout van onbewerkt naaldhout	2.570	386	19.208	1.999
onbewerkte palen van naaldhout voor bovenleidingen van telefoon, telegraaf of electriciteit	1.049	170	25	19
onbewerkte heipalen van naaldhout	51.091	6.044	280	26
onbewerkt naaldhout voor andere doeleinden	102.300	11.578	63.953	4.472
naaldhout vierkant behakt of bezaagd	5.836	2.557	456	187
ander hout, vierkant behakt of bezaagd	1.960	1.884	898	1.050
gezaagd naaldhout lengte t/m 1.25 m dikte meer dan 12,5 mm	7.107	3.239	126	110
gezaagd naaldhout dikte meer dan 5 mm	1.854.702	756.637	60.197	27.168
houten dwarsliggers geïnjecteerd en geïmpregneerd	45.611	9.025	6.886	2.597
andere houten dwarsliggers	44.185	16.218	4.824	1.547
1) in stères				

In- en uitvoer van hout in 1985

omschrijving sortiment	invoer		uitvoer	
	m ³	f 1000	m ³	f 1000
palen van naaldhout (lengte 6 t/m 18 m) (geïnjecteerd of geïmpregneerd)	921	63	165	37
onbewerkt okoeméhout	21.199	9.655	82	52
onbewerkt limbahout	143	70	-	-
onbewerkt obéchéhout	3.689	1.606	29	10
onbewerkt sipohout	1.992	1.622	105	111
onbewerkt makoréhout	118	100	-	-
onbewerkt azobéhout	81.316	32.668	2.559	1.182
ander onbewerkt tropisch loofhout	21.095	15.502	3.472	2.822
tropisch loofhout vierkant behakt of bezaagd	8.956	5.736	3.169	2.762
gezaagd limbahout dikte meer dan 5 mm	156	137	2	7
gezaagd sipohout dikte meer dan 5 mm	3.609	4.117	725	893
gezaagd merantihout dikte meer dan 5 mm	371.931	308.779	102.935	109.974
gezaagd azobéhout dikte meer dan 5 mm	29.561	21.137	9.094	10.787
ander gezaagd tropisch loofhout dikte meer dan 5 mm	188.281	171.164	34.828	38.057
tropisch loofhout in platen dikte 1 mm of minder	2.052	7.698	6.477	15.795
tropisch loofhout in platen dikte meer dan 1 mm	12.636	15.039	576	1.189
ander hout in platen dikte 1 mm of minder	2.848	11.486	644	2.173
ander hout in platen dikte meer dan 1 mm	36.377	24.467	1.944	1.421
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van eik	29.273	9.732	2.087	1.095
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van beuk	31.294	5.016	1.429	371
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van populier	55.574	4.705	13.367	1.358
onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van noten	442	112	87	8
gezaagd eikehout dikte meer dan 5 mm	95.704	112.412	19.616	17.868
gezaagd beukehout dikte meer dan 5 mm	48.547	19.148	2.436	1.070
gezaagd populierehout dikte meer dan 5 mm	8.467	2.604	1.891	723
gezaagd notehout dikte meer dan 5 mm	315	299	2	5
ander gezaagd hout dikte meer dan 5 mm	10.180	12.707	8.843	10.792
onbewerkt pulphout van naaldhout 1)	164.828	10.031	337.298	16.690
onbewerkt zaaghout en hout van naaldhout bestemd om te worden gesneden of geschild	36.521	3.822	11.476	891
mijnhout van onbewerkt naaldhout	6.083	836	19.022	1.793
onbewerkte palen van naaldhout voor bovenleidingen van telefoon, telegraaf of electriciteit	2.039	254	-	-
onbewerkte heipalen van naaldhout	61.511	7.209	361	29
onbewerkt naaldhout voor andere doeleinden	105.770	12.567	105.596	6.581
naaldhout vierkant behakt of bezaagd	10.719	4.147	927	491
ander hout, vierkant behakt of bezaagd	1.392	1.195	675	686
gezaagd naaldhout lengte t/m 1.25 m dikte meer dan 12,5 mm	8.083	3.102	134	63
gezaagd naaldhout dikte meer dan 5 mm	1.921.398	724.849	68.364	28.580
houten dwarsliggers geïnjecteerd en geïmpregneerd	50.031	8.351	10.491	3.448
andere houten dwarsliggers 1) in stères	40.808	14.697	8.783	4.820

XVI Financieel overzicht

	Jaarrekening	1984	1985
	Baten		
I	Heffingen	869.902,76	927.851,33
II	Diensten aan derden	39.650,00	39.650,00
III	Overige baten	74.133,05	74.967,56
	Totaal baten	983.685,81	1.042.468,89
	Lasten		
I	Vergaderkosten en vergoeding voorzitter	86.445,00	88.769,00
II	Personeelsuitgaven en reis- en verblijfskosten	692.478,32	711.644,45
III	Huisvestings- en bureaukosten	129.944,56	122.745,24
IV	Diensten door derden	17.922,80	18.314,50
V	Subsidies en bijdragen:		
	1. Boomfeestdag	2.200,00	2.200,00
	2. Stichting Recreatie	25,00	25,00
	3. S.E.R.	2.427,10	2.484,00
	4. Stichting Bos en Hout	37.500,00	37.500,00
	5. De Landeigenaar	1.000,00	1.000,00
	6. Perscentrum Nieuwspoor	100,00	100,00
	7. Instituut van Natuurbeschermings Educatie	100,00	100,00
	8. Landbouw-Economisch Instituut	15.000,00	15.000,00
	9. Nederlands Bosbouw Tijdschrift	1.000,00	1.000,00
	10. Stichting Landelijk Orgaan voor het Leerlingwezen in de Bosbouw	100,00	100,00
	11. Stichting B.O.S.	2.500,00	1.000,00
	12. Houtinstituut T.N.O.	-,-	2.000,00
VI	Bijdragen aan bijzondere diensten:		
	1. Bosbrandweer	13.650,00	13.650,00
	2. Subsidieregeling Leerlingwezen in de Bosbouw	12.500,00	7.500,00
	3. Bosbouwveiligheid	11.457,45	10.855,00
	4. Zaadcomité	20.010,00	18.043,00
	5. Sociale Aangelegenheden	5.000,00	5.000,00
	6. Bosarbeidswedstrijden	20.000,00	20.000,00
VII	Overige lasten	3.527,30	4.959,03
	Totale lasten	1.074.887,53	1.083.989,22
	Nadelig Saldo	91.201,72	41.520,33

Balans per 31 december

Omschrijving	1985	1984	Omschrijving	1985	1984
AKTIVA			PASSIVA		
Gebouw	1,--	1,--	Diverse schulden en nog te betalen posten	246.413,12	214.564,89
Inventaris	7.600,--	15.200,--	Reserve onderhoud gebouw	22.580,75	16.080,75
Deelneming P.L.M.	p.m.	p.m.	Algemene reserve	986.441,91	1.027.962,24
Diverse vorderingen en vooruit-betaalde posten	497.185,83	503.644,42	Saldi diensten:		
Effecten (belegde reserve)	521.612,50	489.587,50	S.T.I.V.O.S.	416.833,67	380.680,03
Geldmiddelen	1.042.260,92	1.020.681,80	Bos en Mens	21.045,98	20.979,33
			Toeslag pensioenen	332.064,42	343.065,09
			Sociale aangelegenheden	22.235,83	16.595,98
			Bosarbeidswedstrijden	21.044,57	9.186,41
	<u>2.068.660,25</u>	<u>2.029.114,72</u>		<u>2.068.660,25</u>	<u>2.029.114,72</u>

XVII Samenstelling bestuur, dagelijks bestuur, secretariaat, hoofdafdeling sociale zaken, commissies en werkgroepen per 31 december 1985

A. BESTUUR

Op 14 mei 1984 eindigde de 16e zittingsperiode van het bestuur van het Bosschap. Krachtens het bepaalde in het Koninklijk Besluit van 4 april 1960 (Nederlandse Staatscourant van 8 april 1960, no 70) bestaat het bestuur uit 14 leden.

De volgende organisaties van ondernemers en werknemers zijn aangewezen tot het benoemen van het achter hun naam vermelde aantal bestuursleden van het bestuur voor de zittingsperiode 15 mei 1984 tot en met 14 mei 1986.

1. Organisaties van ondernemers:	
Nederlandse Vereniging van Boseigenaren	6 leden
2. Organisaties van werknemers:	
- Industrie- en Voedingsbond C.N.V.	2 leden
- Voedingsbond F.N.V.	4 leden
- de 2 werknemersorganisaties gezamenlijk	1 lid

Door de Minister van Landbouw en Visserij werden voor de door het Rijk gedreven bosbouwondernemingen de heer Ir. E. M. Lammerts van Bueren tot bestuurslid en de heer Ir. A. W. H. van Weelderen tot plaatsvervangend bestuurslid benoemd voor de zittingsperiode van 15 mei 1984 tot en met 14 mei 1986.

Aan werkgeverszijde traden de heren E. Ph. Veen en Ing. P. H. A. Steinmetz als plaatsvervangend lid van het bestuur terug.

Zij werden opgevolgd door respectievelijk de heren J. Combee en Ing. G. R. van Woudenberg.

Aan werknemerszijde werd de heer T. Scheepstra benoemd tot lid van het bestuur in de vacature die was ontstaan door het overlijden van de heer J. Hubbers.

Als plaatsvervangend lid van het bestuur werd de heer T. Scheepstra opgevolgd door de heer J. Lok.

De heren H. Molenkamp en D. van Zuilen traden als plaatsvervangend lid van het bestuur terug. Zij werden opgevolgd door respectievelijk de heer A. Nigten en de heer J. A. M. Toxopeus.

De Voedingsbond F.N.V. benoemde voor de zittingsperiode 1984-1986 3 bestuursleden. Dientengevolge traden de heren F. Zwemmer en G. Schaap als lid respectievelijk als plaatsvervangend lid tot het bestuur toe als opvolgers van mevrouw Drs. M. J. J. S. Vaartjes-van Dijk en de heer J. Kloosterman.

Het bestuur benoemde voor de zittingsperiode van 15 mei 1984 tot en met 14 mei 1986 de heer H. A. J. Roels tot voorzitter.

De heren H. D. Ligtenberg en Mr. B. van Vloten werden benoemd tot plaatsvervangend voorzitters.

Op 31 december 1985 was het bestuur van het Bosschap als volgt samengesteld:

voorzitter:

H. A. J. Roels

plaatsvervangende voorzitters:

H. D. Ligtenberg

Mr. B. van Vloten

leden:

F. Bom

Ing. G. Bruggink

Mr. K. A. M. Buijs

Ir. P. Gerbranda

Ir. E. P. L. Hessels

M. D. den Hollander

Ir. E. M. Lammerts van Bueren

H. D. Ligtenberg

Mr. W. J. P. van Notten

J. W. A. Veldhuis

A. J. G. Meijer

T. Scheepstra

Mr. B. van Vloten

F. Zwemmer

plaatsvervangende leden:

G. D. Koster

Ing. L. C. Smit

J. Combée

R. F. de Fremery

Ir. C. J. Stefels

J. A. M. Toxopeus

Ir. A. W. H. van Weelderen

J. Lok

Ing. G. R. van Woudenberg

A. Belder

A. F. Doorn

A. Nigten

Jhr. Mr. L. H. J. M. van Asch van Wijck

G. Schaap

secretaris : Drs. G. J. den Hartog

adj.secretaris: Drs. H. D. Schouten

adj.secretaris: Ir. P. H. A. Steinmetz

B. DAGELIJKS BESTUUR

voorzitter:

H. A. J. Roels

plaatsvervangende voorzitters:

H. D. Ligtenberg

Mr. B. van Vloten

leden:

Ir. P. Gerbranda

M. D. den Hollander

Ir. E. M. Lammerts van Bueren

H. D. Ligtenberg

A. J. G. Meijer

Mr. B. van Vloten

plaatsvervangende leden:

Ing. G. Bruggink

F. Bom

Ir. A. W. H. van Weelderen

F. Zwemmer

J. Veldhuis

Mr. W. J. P. van Notten

secretaris : Drs. G. J. den Hartog

C. SECRETARIAAT

Drs. G. J. den Hartog, secretaris

Drs. H. D. Schouten, adjunct-secretaris

Ing. P. H. A. Steinmetz, adjunct-secretaris

Mej. Y. M. G. Vijverberg, secretaresse

J. Th. M. M. van Bergen, comptabele

Mej. Th. J. Lodde, administratief medewerkster

Mej. M. I. M. Eversteijn, typiste

M. B. J. Roels, medewerker archiefwerkzaamheden, post en reproductie

D. HOOFDAFDELING SOCIALE ZAKEN

voorzitter:

H. A. J. Roels

leden:

F. Bom

M. M. B. Hoekstra

H. D. Ligtenberg

A. J. G. Meijer

Jhr. Ir. R. F. P. Roell

A. M. Wiezer

plaatsvervangende leden:

M. D. den Hollander

Ir. J. L. Volmuller

T. Roersma

F. Zwemmer

R. F. de Fremery

Ir. C. J. Stefels

secretaris : Drs. H. D. Schouten

E. COMMISSIE ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

voorzitter:

Ir. H. A. van der Meiden

leden:

Ir. J. van den Bos

Ir. B. van Boven

Ir. J. L. van der Jagt

Prof. Ir. A. van Maaren

Ir. P. Ruige

Ir. J. L. Volmuller

Ir. A. P. de Wit

secretaris : Drs. H. D. Schouten

F. BELASTINGCOMMISSIE

voorzitter:

Jhr. Mr. L. H. N. F. M. Bosch Ridder
van Rosenthal

leden:

Prof. Mr. Ch. P. A. Geppaart

Ir. P. Gerbranda

Mr. M. van der Heijde (adviseur)

Ir. J. L. van der Jagt

Mr. Ing. J. A. Jansens van Gellicum

Mr. A. C. Nysingh

F. D. de Vries

A. Zeissink

secretaris : Drs. G. J. den Hartog

adj.secretaris: Drs. H. D. Schouten

G. COMMISSIE BOSBRANDWEER

voorzitter:

H. A. J. Roels

leden:

Ir. G. Bikker

Jhr. Mr. O. R. van den Bosch

Chr. H. J. Brauers
Ir. J. L. van der Jagt
Mr. J. W. Kok
H. Maas
W. Meere
Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen
tot Pannerden
Jhr. V. G. F. Repelaer
H. J. Willemsen
secretaris : Drs. H. D. Schouten

H. COMMISSIE VOORLICHTING BOSBRANDPREVENTIE

voorzitter: J. Kuiper

leden:

H. L. A. Seegers
J. R. Sinke
vacature

secretaris : Drs. H. D. Schouten

I. COMMISSIE SCHADELIJKE DIEREN

voorzitter: Drs. G. J. den Hartog

leden:

H. C. Burger
F. G. van Dijck
Ir. P. Grijpma
Ir. J. Sipkens
vacature

secretaris : Drs. H. D. Schouten

J. WERKGROEP PEILING ONTWIKKELINGSFASE SCHADELIJKE BOSINSECTEN

leden:

A. Ballast
Ir. L. J. Heldens
W. Schuring

secretaris : Drs. H. D. Schouten

K. COMMISSIE RUIMTELIJKE ORDENING

voorzitter: H. A. J. Roels

leden:

Drs. D. H. Franssens
R. F. de Fremery

Prof. Mr. P. de Haan
M. D. den Hollander
Mr. J. A. Jansens van Gellicum
Mr. W. J. Kooy
Jhr. V. G. F. Repelaer
J. R. Sinke

secretaris: : Drs. G. J. den Hartog
adj. secretaris: Ing. P. H. A. Steinmetz

L. COMMISSIE BOSBOUWVEILIGHEID

voorzitter: M. D. den Hollander

leden:

Ir. P. Hoftijzer
P. M. Kenter
Ir. N. A. Leek
Ing. L. Schaap
Ir. J. L. Volmuller

secretaris : Drs. H. D. Schouten

M. COMMISSIE ORGANISATIE NATIONALE
BOSARBEIDSWEDSTRIJD

voorzitter: P. M. Kenter

leden:

vacature
A. P. van Kleef
J. Kuiper
J. van Rhenen
A. Schaafsma
Ing. L. Schaap

secretaris : Drs. H. D. Schouten

N. WERKGROEP BEGELEIDING BEDRIJFSGEZONDHEIDSZORG IN DE
PARTICULIERE BOSBOUW

voorzitter: H. D. Ligtenberg

leden:

H. van Houten
vacature
J. H. van Loon
A. J. M. Stikvoort

secretaris : Drs. H. D. Schouten

O. WERKGROEP INDELEN EN METEN VAN
 INLANDS RONDHOUT

voorzitter:

Drs. G. J. den Hartog

leden:

Ir. P. J. Faber
Ir. L. J. Heldens
R. A. M. van Hoesel
Ir. J. Sipkens
Ing. F. J. Somsen
G. J. Welles

secretaris : Drs. H. D. Schouten

P. ZAADCOMITÉ

voorzitter:

Ir. S. M. G. de Vries

plaatsvervangende voorzitter:

Drs. Ing. J. A. Verweij

leden:

C. Domen-Mertens
Ir. G. Elzenga
H. A. van Iersel

plaatsvervangende leden:

Chr. Domen
Ing. R. H. Leemhuis
Mevr. J. J. M. H. Willinge
Gratema-Oudemans
R. Pleyter
C. M. Mortier
J. Vink

M. Jacobi
Ir. J. Sipkens
P. E. Smit

secretaris : Drs. H. D. Schouten

Q. COMMISSIE FAUNABEHEER

voorzitter:

Mr. W. J. P. van Notten

leden:

Ir. J. van den Bos
Dr. L. J. van Haaften
A. J. G. Meijer

secretaris : Drs. G. J. den Hartog

R. WERKGROEP INTEGRATIE EN ANDERE BUITENLANDSE
 AANGELEGENHEDEN

voorzitter:

Ir. P. Gerbranda

leden:

Prof. Ir. A. van Maaren
Ir. H. A. van der Meiden
vacature

secretaris : Drs. G. J. den Hartog
adj. secretaris: Drs. H. D. Schouten

XVIII Vertegenwoordiging in andere instellingen

Op 31 december 1985 was het Bosschap vertegenwoordigd in de navolgende instellingen:

1. Nederlandse Nationale Populieren Commissie:
Ir. A. A. C. van Leeuwen
2. Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening:
H. A. J. Roels
3. Provinciale Overijsselse Stichting van de Bosbrandbestrijding:
R. C. Hudig
4. Stichting Recreatie:
Drs. G. J. den Hartog
5. Commissie Beheer Landbouwgronden:
Drs. G. J. den Hartog
6. Jachtraad:
Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan, adviserend lid
7. Landelijk Comité Nationale Boomfeestdag:
Drs. G. J. den Hartog
8. Bestrijdingsmiddelencommissie:
R. F. de Fremery, lid - Drs. G. J. den Hartog, plv. lid
9. Stichting Bosbrandbestrijding in de Provincie Limburg:
Drs. H. D. Schouten
10. Begeleidingscommissie Bosbouw-Economisch Onderzoek L.E.I.:
R. F. de Fremery, Drs. G. J. den Hartog
11. Overleggroep houtvoorziening en houtproductie:
Drs. G. J. den Hartog
12. Bosbouwvoorlichtingsraad:
H. A. J. Roels, lid - Drs. G. J. den Hartog, adviserend lid
13. Stuurgroep particuliere N.S.W. landgoederen:
Drs. G. J. den Hartog, adviserend lid
14. Begeleidingscommissie Proefgebied Nationaal Landschap Veluwe:
Drs. G. J. den Hartog, adviserend lid
15. Commissie Planologie van het Landbouwschap:
Ing. P. H. A. Steinmetz
16. Nationale Raad voor het Landbouwkundig Onderzoek Afdeling I:
Ir. P. Gerbranda, Ir. H. A. van der Meiden
Programma adviescommissie bossen:
Drs. G. J. den Hartog
Programma adviescommissie landschap:
R. F. de Fremery
17. Stichting Bos en Hout:
M. D. den Hollander, Ir. A. A. C. van Leeuwen
18. Commissie Grondwaterbeheer:
Ir. P. Gerbranda, lid - Drs. G. J. den Hartog, plv. lid
19. Werkgroep Bosschade t.g.v. waterwinning:
Ing. H. W. Emmer, Drs. G. J. den Hartog
20. Overlegorgaan besturen Praktijkscholen:
Drs. H. D. Schouten
21. Commissie Landbouwveiligheid van het Landbouwschap:
Drs. H. D. Schouten

bijlagen

Bijlage 1

NEDERLANDSE STAATSCOURANT

VRIJDAG 28 DECEMBER 1984—Nr. 253

LANDBOUW EN VISSERIJ

Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos

21 december 1984/nr. J 7830

Directie Juridische en Bedrijfs-
organisatorische Zaken

De minister van Landbouw en Visserij
en de minister van Economische Zaken,

Overwegende dat het gewenst is voor de houtvoorziening op de korte termijn
de aanleg van snelgroeiend bos te bevorderen;

Gehoord de Bosbouwvoorlichtingsraad;

Besluiten:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder: "directeur": directeur van het Staatsbosbeheer; 'eigenaar': natuurlijke persoon of rechtspersoon die krachtens eigendom of enig ander zakelijk recht dan wel krachtens enig duurzaam persoonlijk recht het genot heeft van de grond.

Artikel 2

Aan de eigenaar wordt op de voet van de bepalingen van deze regeling op zijn verzoek door de directeur een eenmalige bijdrage van f3000 per ha verleend ter zake van bebossing van gronden anders dan ter voldoening aan een bestaande verplichting tot herbeplanting.

Artikel 3

1. De bijdrage, bedoeld in artikel 2, wordt slechts verleend indien:
 - a. tevens voor de bebossing waarop de aanvraag betrekking heeft, na 1 januari 1985 een bijdrage is verleend krachtens de Regeling Bijdragen Bebossingen (Stcrt. 1970. 115)¹ dan wel krachtens de Regeling bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw (1984-1985 (Stcrt. 1983. 250)².
 - b. tenminste een ½ ha grond wordt bebost of een door de directeur daarmee gelijk te stellen aantal kilometers weg- of rijpbeplanting wordt aangelegd en
 - c. de bebossing geschiedt met de boomsoorten behorende tot de geslachten *populus* of *salix*.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onder c, wordt in de gebieden gelegen in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht, welke op de kaart behoren bij het Structuurschema Openluchtrecreatie, deel d, regeringsbeslissing (Tweede Kamer. Vergaderjaar 1984-1985. 16.700, nr. 4). zijn aangeduid als zones voor de ontwikkeling van recreatief medegebruik, de bijdrage ook verleend indien aldaar de bebossing

geschiedt met andere boomsoorten voor zover de directeur daartoe toestemming heeft verleend.

3. De directeur verleent de toestemming, bedoeld in het tweede lid, indien naar zijn oordeel een houtopbrengst kan worden verwacht, vergelijkbaar met de houtopbrengst van bomen behorende tot de geslachten *populus* of *salix*.

Artikel 4

Geen bijdrage wordt verleend indien:

- a. de voor de toekenning van bijdragen op grond van deze regeling beschikbaar gestelde middelen door het totaal van de voorafgaande toezeggingen zijn uitgeput dan wel overschreden zullen worden door toezegging van de gevraagde bijdrage;
- b. de bebossing heeft plaatsgevonden voordat op de aanvraag is beslist.

Artikel 5

1. De bebossing waarvoor de bijdrage is verleend, dient plaats te vinden voor 1 mei 1986.
2. De eigenaar dient de opstand waarvoor een bijdrage als bedoeld in artikel 2, is verleend, in stand te houden, tot het moment van velling overeenkomstig het bepaalde in het derde lid.
3. De opstand dient, voor zover zij is gelegen buiten de gebieden bedoeld in artikel 3, tweede lid, te worden geveld in de periode tussen 15 en 25 jaar na het moment van de aanleg. Voor zover de houtopstand is gelegen binnen die gebieden dienen de bomen behorende tot de geslachten *populus* of *salix* te worden geveld in de periode tussen 15 en 40 jaar na het moment van de aanleg en de bomen, behorende tot de overige in artikel 3, tweede lid, bedoelde soorten, in de periode tussen 30 en 40 jaar na dat moment.

Artikel 6

Aanvragen voor een bijdrage als bedoeld in artikel 2, worden schriftelijk ingediend bij de directeur.

Artikel 7

De bijdrage wordt uitbetaald nadat de directeur is gebleken dat de bebossing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in artikel 5, eerste lid.

Artikel 8

Indien de voorschriften bedoeld in artikel 5, tweede en derde lid, van deze regeling, niet worden nagekomen, kan de bijdrage worden teruggevorderd van degene aan wie de bijdrage is verleend of van diens rechtsopvolgers onder algemene titel.

Artikel 9

1. Tegen een beslissing op grond van deze regeling kan degene, tot wie de beslissing is gericht, binnen dertig dagen na de dag, waarop de beslissing is medegedeeld, uitgereikt of verzonden, bij de Minister van Landbouw en Visserij bezwaar maken door het indienen van een met redenen omkleed en ondertekend bezwaarschrift.
2. Op het bezwaarschrift wordt beslist door de Minister van Landbouw en Visserij, in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken.

Artikel 10

Beslissingen op grond van deze regeling vinden plaats onder het voorbehoud dat de Commissie van de Europese Gemeenschappen de vereiste goedkeuring geeft voor het uitvoeren van deze regeling. In geen geval zullen betalingen op grond van deze regeling worden ver richt voordat deze goedkeuring is verkregen.

Artikel 11

1. Deze regeling kan worden aangehaald als 'Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos'.
2. Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 1985 en wordt bekend ge maakt in de Nederlandse Staatscourant.

's-Gravenhage, 21 december 1984.

De minister van Landbouw en Visserij,
G. J. M. Braks.

De minister van Economische Zaken,
G. M. V. v. Aardenne.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij besluit van 21 december 1984, Stcrt. 253.

² Laatstelijk gewijzigd bij besluit van 24 mei 1984, Stcrt. 103.

Toelichting

De Minister van Economische Zaken heeft f 15 miljoen ter beschikking gesteld ten einde de aanleg van snelgroeiend bos ten behoeve van de houtproductie te stimuleren. Deze re geling opent de mogelijkheid een bijdrage te ontvangen indien daartoe wordt overgegaan. Het is een stimuleringsregeling voor de aanplant van snelgroeiend bos, bedoeld om het ge mis aan inkomsten gedurende de eerste jaren na de inplant te compenseren. Deze bijdrage wordt dan ook niet verleend als een tegemoetkoming of een bijdrage in de kosten voor uitvoering van werkzaamheden, doch slechts als een aanvullende bijdrage naast bijdragen voor bebossingen op grond van de Regeling Bijdragen Bebossingen of de Regeling bijdra gen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985.

Zoals in het Meerjarenplan bosbouw, beleidsvoornemens (Tweede Kamer, vergaderjaar 1984-1985, 18630, nr. 2) is gesteld, zal bij de toepassing van deze regeling het streven erop zijn gericht een derde van de bebossingen te realiseren in de randstad.

Mede in verband daarmee is in artikel 3 onderscheid aangebracht tussen zones voor re creatief medegebruik in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht, en overi ge gebieden.

In deze zones dient de velling plaats te vinden in de periode tussen 15 en 40 jaar na het moment van aanleg voor zover het betreft boomsoorten behorende tot de geslachten pop ulus of salix, en tussen de 30 en 40 jaar na dat moment voor zover het betreft de boom soorten die zijn ingeplant met toestemming van de directeur. Boomsoorten, waaraan dan wordt gedacht zijn bijvoorbeeld fijnspar, Sitka, Japanse larix, Corsicaanse den en Oosten rijkse den.

In de overige gebieden dient velling te allen tijde te geschieden tussen 15 en 25 jaar na aan leg van de houtopstand.

Het moment van de velling staat met inachtneming van de termijnen genoemd in artikel 5 ter keuze van de eigenaar. Het overschrijden van de termijn van 25 jaar, dat ingevolge het bepaalde in dat artikel alleen mogelijk is in de meergenoemde zones van recreatief medegebruik, heeft tot gevolg dat alsdan ter plekke de herplantplicht van de Boswet van toepassing zal zijn. Houtopstanden die worden geveld binnen de termijn van 25 jaar komen gelet op het bepaalde in de Beschikking vrijstelling meldings- en herplantplicht. Stcrt. 1982, 195, in beginsel in aanmerking voor vrijstelling van de herplantplicht. Ten einde deze vrijstelling te verkrijgen, dient daartoe op grond van die regeling een mededeling te worden gericht aan de Directeur van het Staatsbosbeheer.

In de regeling is niet bepaald binnen welke termijn de aanvragen om een bijdrage dienen te worden ingediend. In artikel 5, eerste lid, is evenwel de voorwaarde opgenomen dat de bebossing dient plaats te vinden voor het einde van het plantseizoen 1985-1986. Gelet op het feit dat de onderhavige bijdrage slechts kan worden verleend wanneer ook een bijdrage is verkregen op grond van de regeling bijdrage bebossingen danwel de Regeling bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985, dient de aanvraag op een zodanig tijdstip te worden ingediend dat het bos tijdig kan worden ingeplant.

Wijziging Besluit Bijdragen Bebossingen

21 december 1983/nr. J 7829

Directie Juridische Zaken en Bedrijfsorganisatorische Zaken

De minister van Landbouw en Visserij;

Gehoord de Bosbouwvoorlichtingsraad:

Besluit:

Artikel I

Het Besluit Bijdragen Bebossingen (Stcrt. 1980. 115)' wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In de aanhef wordt 'Dit besluit' vervangen door: Deze regeling.
2. In onderdeel a vervalt het woord 'Algemeen'.

B

In artikel 2 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid wordt 'dit besluit' vervangen door: Deze regeling.
2. Aan het artikel worden twee leden toegevoegd.
3. Geen bijdrage wordt verleend indien de bebossing naar het oordeel van de directeur in onaanvaardbare mate schade zal aanrichten aan natuur en landschap.
6. Geen bijdrage wordt verleend indien de bebossing geheel of gedeeltelijk is uitgevoerd voordat op de aanvraag is beslist.

C

In artikel 4 wordt '1 hectare' vervangen door: ½ hectare.

D

In artikel 7 wordt 'de hoofdingenieur-directeur van het Staatsbosbeheer' vervangen door: de directeur.

E

In artikel 8 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het tweede lid wordt 'Drie vierde gedeelte van de bijdrage' vervangen door: De bijdrage.
2. Het derde lid vervalt.

F

In artikel 9 wordt 'dit besluit' vervangen door: deze regeling.

G

Na artikel 9 wordt een artikel 9a ingevoegd:

Artikel 9a

Tegen een beslissing op grond van deze regeling kan degene, tot wie de beslissing is gericht, binnen dertig dagen na de dag, waarop de beslissing is medegedeeld, uitgereikt of verzonden, bij de minister van Landbouw en Visserij bezwaar maken door het indienen van een met reden omkleed en ondertekend bezwaarschrift.

H

In artikel 10 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het eerste lid wordt vervangen door:
 1. Deze regeling kan worden aangehaald als: Regeling Bijdragen Bebossingen.
 2. In het derde lid wordt aan het slot 'dit besluit' vervangen door: deze regeling.
 3. In het vierde lid wordt 'Dit besluit' vervangen door: Deze regeling.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 1985 en wordt bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

's-Gravenhage, 21 december 1986.

De minister van Landbouw en Visserij,
Voor deze,

De secretaris-generaal,
G. J. van Dinter.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij beschikking van 9 december 1983, nr. J 2663, Stcrt. 244.

Toelichting

De onderhavige regeling strekt ertoe de werkingssfeer van het Besluit Bijdragen Bebossingen enigszins te verruimen, mede in verband met de totstandkoming van de Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos (Stcrt. 253). Om voor een bijdrage in aanmerking te komen kan thans worden volstaan met het bebossen van een ½ hectare. Voorheen was dat 1 hectare. Daarnaast is in de regeling een bezwaarschriftenprocedure opgenomen. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt de regeling aan te passen aan gewijzigde organisatorische omstandigheden.

LANDBOUW EN VISSERIJ

Rectificatie

Wijziging Besluit Bijdragen Bebossingen

In de Nederlandse Staatscourant van vrijdag 28 december 1984, nr. 253, bekend gemaakte wijziging van 21 december 1984, nr. J 7829, van het Besluit Bijdragen Bebossingen (Stcrt. 1970, 115), worden de volgende rectificaties aangebracht:

- a. In het cursief gedrukte kopje van de bekendmaking dient in plaats van 21 december 1983 gelezen te worden 21 december 1984;
- b. In artikel 1, onder B, ten eerste, dient in plaats van 'Deze' gelezen te worden: deze;
- c. In artikel 1, onder D, dient in plaats van 'de hoofdingenieur-directeur van het Staatsbosbeheer' gelezen te worden: de hoofdingenieur-directeur van het Staatsbosbeheer in de provincie waarin de te bebossen grond voor het grootste gedeelte is gelegen.

NED. STCRT. D.D. 10-01-1985

Bijlage: 3

Invoer van een aantal soorten en vormen van hout		1981		1982		1983		1984		1985	
		in m ³	gem. prijs	in m ³	gem. prijs	in m ³	gem. prijs	in m ³	gem. prijs	in m ³	gem. prijs
1. tropisch hout	a. rond zaaghout	118.100	435	118.700	423	119.000	430	122.600	451	129.600	472
	b. gezaagd	488.300	771	470.500	687	629.800	837	521.800	898	593.600	851
	idem uitvoer					119.700	987	147.300	1.048	147.600	1.082
2. eiken	a. rond zaaghout	18.300	353	15.900	307	22.800	267	25.800	291	29.300	332
	b. gezaagd	110.900	1.148	106.800	1.076	104.200	1.092	107.500	1.147	95.700	1.175
3. beuken	a. rond zaaghout	39.600	172	36.700	166	33.000	156	30.300	151	31.300	160
	b. gezaagd	37.000	385	33.700	391	31.400	370	38.785	383	48.500	394
4. populieren	a. rond zaaghout	49.000	92	42.900	93	39.900	92	48.300	93	55.600	85
	b. gezaagd	5.000	409	8.500	326	5.400	343	7.900	327	8.500	307
5. naaldhout	a. rond zaaghout	15.900	174	14.400	117	21.400	108	47.000	106	36.500	105
	idem uitvoer	13.300	94	7.600	90	4.800	86	13.500	65	11.500	78
	b. mijnhout	1.000	171	p.m.		1.000	121	2.600	151	6.100	137
	idem uitvoer	22.000	116	18.800	117	14.600	110	19.200	104	19.000	94
	c. heipalen	80.000	124	38.100	120	26.100	120	51.100	118	61.500	117
in stères:	d. pulphout	187.900	86	143.800	72	165.100	66	183.200	67	164.800	61
	idem uitvoer*	240.700	56	251.800	58	207.500	51	250.200	50	337.300	50
	e. andere doeleinden	56.000	125	67.800	115	73.200	131	102.300	113	105.800	119
	idem uitvoer**	51.700	98	59.700	81	29.800	85	64.000	70	105.600	62
	f. gezaagd	1.634.700	399	1.876.400	351	1.898.200	370	1.854.700	4.08	1.921.400	377
	idem uitvoer			54.800	418	62.400	422	60.200	451	68.400	418
6. dwarsliggers	a. geïmpregneerd***	47.900	150	37.600	169	44.900	168	45.600	198	50.000	167
	b. onbehandeld	49.500	462	49.700	452	40.100	357	44.200	367	40.800	360

* de uitvoer van pulphout omvat een groot deel spaanplathout

** de uitvoer omvat afvalhout en brandhout

de uitvoer omvat veel rondhout voor tuinaanleg e.d.

*** de invoer van geïmpregneerde dwarsliggers betreft voor tuinaanleg gebruikte

INHOUD

I	Inleiding.....	3
II	Verordeningen	4
III	Registratie	4
IV	Bosbouwbeleid	
	4.1 Meerjarenplan Bosbouw	4
	4.2 Overleg met de Minister van Landbouw en Visserij over bosbouwaangelegenheden	10
	4.3 Uitvoering Beschikking bosbijdragen 1983	11
	4.4 Regeling bijdragen aanleg snelgroeiend bos.....	12
	4.5 Structuurverbeteringsplan Nederlandse inlands houthandel.....	14
	4.6 Rapport werkgroep financiering bosuitbreiding.....	14
	4.7 Advies inzake het rapport van de Werkgroep Privatiseringsonderzoek Bosbeheer	15
	4.8 De bosbouw en de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij 1986.....	16
V	Economische aangelegenheden	
	5.1 Bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw	17
	5.2 De houtmarkt	18
	5.3 Meerjarenplan Landbouwkundig Onderzoek 1987-1991	22
	5.4 Richtlijnen voor het meten en indelen van inlands rondhout	23
VI	Sociale aangelegenheden	
	6.1 C.a.o. particuliere bosbouw 1983-1985.....	24
	6.2 C.a.o. particuliere bosbouw 1985-1987.....	24
	6.3 Beschikking bijdragen werkgelegenheid in de bosbouw 1984-1985 ...	26
	6.4 Subsidiering loonkosten arbeidsplaatsenplan quataire sector	28
	6.5 Wijzigingsvoorstellen Wet Werkloosheidsvoorziening	29
	6.6 Wetsvoorstel Wijziging Wet Leerlingwezen	29
	6.7 Regeling Subsidie Scholing Leerlingwezen.....	30
	6.8 Veiligheid in de bosbouw	30
	6.9 Nationale bosarbeidswedstrijden 1984.....	30
VII	Samenwerking AVIH en Bosschap	32
VIII	Grondzaken en Ruimtelijke ordening	
	8.1 Algemeen.....	32
	8.2 Bosbouw en planologie.....	33
	8.3 Wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.....	33
	8.4 Nationale Landschappen	34
	8.5 Reacties op provinciale nota's en plannen	35
	8.6 Regionale bosplannen.....	35
	8.7 Bestemmingsplannen	35
	8.8 Onderzoek gemeentelijke bestemmingsplannen	36

	8.9 Standaardisatie bestemmingsplanbepalingen	37
	8.10 Natuurbeschermingswet	37
	8.11 Bebouwde kom Boswet	39
IX	Waterschapslasten	39
X	Maatregelen ter bescherming van bossen	
	10.1 De problematiek van de verzuring van het milieu	40
	10.2 Dierlijke Meststoffen	42
	10.3 Enquete toezicht bossen	42
	10.4 Schade aan bossen als gevolg van grondwaterwinning	43
	10.5 De bestrijding van de watermerkziekte in de wilg	44
	10.6 De nonvlinderplaag in Zuid Nederland	45
XI	Zaadcomité	46
XII	Boomfeestdag	46
XIII	Bosbrandweer	
	13.1 Algemeen	46
	13.2 EG actie ter bestrijding van de bossen van de gemeenschap tegen brand	47
	13.3 Onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van een geautomatiseerd systeem voor de vroegtijdige detectie van bosbrand in Nederland	47
XIV	Voorstudie Informatica Stimulering Bosbouw	48
XV	In- en uitvoer van hout in 1984	50
	In- en uitvoer van hout in 1985	51
XVI	Financieel overzicht	52
XVII	Samenstelling bestuur, dagelijks bestuur, secretariaat, hoofdafdeling sociale zaken, commissies en werkgroepen per 31 december 1985	54
XVIII	Vertegenwoordiging in andere instellingen	60
	Bijlage 1. Regeling bijdragen aanleg snelgroeïend bos	62
	Bijlage 2. Wijziging Besluit Bijdragen Bebossingen	66
	Bijlage 3. Invoer van een aantal soorten en vormen van hout	69